

Vaststelling van Geharmoniseerde Beleidsregels voor de ICT-Markt in de ACS-landen

Interconnectie en Toegang: Richtlijnen voor model beleid & wetteksten

HIPCAR

Harmonisatie van Beleid,
Wetgeving en Regelgevings
procedures op het stuk van
ICT in het Caribisch gebied

Vaststelling van Geharmoniseerde Beleidsregels voor de ICT-Markt in de ACP-landen

Interconnectie en Toegang:

Richtlijnen voor Model Beleid & Wetteksten

HIPCAR

Harmonisatie van Beleid,
Wetgeving en Regelgevings
procedures op het stuk van
ICT in het Caribisch gebied

Dit document is tot stand gekomen met de financiële ondersteuning van de Europese Unie. De standpunten die hierin tot uiting worden gebracht zijn geenszins een weergave van de mening van de Europese Unie.

De gehanteerde benamingen en de presentatie van materiaal, waaronder begrepen kaarten, houden geen uiting in van enige mening van de ITU met betrekking tot de juridische status, of de afbakening van de grenzen, van enig land, territorium, stad of gebied. De vermelding van specifieke ondernemingen of van bepaalde producten betekent niet dat deze worden onderschreven of aanbevolen door de ITU boven andere van soortgelijke aard die niet worden vermeld. Dit Rapport heeft geen redactionele revisie ondergaan.

Voorwoord

Informatie- en communicatietechnologie (ICT) geeft vorm aan het proces van het globalisatie. Het potentieel hiervan erkennend voor het bespoedigen van de economische integratie van de Caribische regio en daarbij haar grotere welvarendheid en sociale transformatie, heeft de CARICOM Interne Markt en Economie (CSME) een ICT-strategie ontwikkeld die gefocust is op versterkte connectiviteit en ontwikkeling.

Liberalisatie van de telecommunicatiesector is een van de sleutelementen van deze strategie. Coördinatie binnen de gehele regio is essentieel indien beleid, wetgeving en praktijken voortvloeiend uit de liberalisatie door elk land niet dermate verschillend moeten zijn dat ze een belemmering gaan vormen voor de ontwikkeling van een regionale markt.

Het project 'Versterking van het Concurrentievermogen in het Caribisch Gebied door de Harmonisatie van Beleid, Wetgeving en Regelgevingsprocedures op het stuk van ICT' (HIPCAR) was gericht op het aanpakken van deze potentiële belemmering door het samenbrengen en begeleiden van alle 15 Caribische landen in de Groep van Staten in Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan (ACP) terwijl zij hun geharmoniseerd Beleid, Wetgeving en Regelgevingsprocedures op het stuk van ICT formuleerden en aannamen. Uitgevoerd door de Internationale Telecommunicatie-Unie (ITU), is het project ondernomen in nauwe samenwerking met de Caribische Telecommunicatie-Unie (CTU), die de voorzitter is van de HIPCAR-Stuurgroep. Een mondiaal stuurcomité bestaande uit de vertegenwoordigers van het ACP-Secretariaat en het Directoraat-generaal EuropeAid Ontwikkeling en Samenwerking (DEVCO, Europese Commissie) houdt toezicht op de totale implementatie van het project.

Het project vindt plaats in het kader van het programma ACP Informatie- en Telecommunicatietechnologie (@CP-ICT) en wordt gefinancierd uit het 9^e Europees Ontwikkelingsfonds (EDF), dat het voornaamste instrument is voor het verstrekken van Europese hulp voor ontwikkelingsamenwerking in de ACP-Staten, met medefinanciering van de ITU. Het @CP-ICT is gericht op het ondersteunen van de ACP-regeringen en -instituten bij het harmoniseren van hun ICT-beleid in de sector door het bieden van beleidsadvies, training en gerelateerde capaciteitsopbouw van hoge kwaliteit, met referentiepunten over de hele wereld doch van plaatselijke relevantie.

Alle projecten die meerdere belanghebbenden bij elkaar brengen worden geconfronteerd met de dubbele uitdaging van het creëren van een gevoel van gedeeld ownership en het waarborgen van optimale resultaten voor alle partijen. HIPCAR heeft bijzondere aandacht besteed aan deze kwestie vanaf het prille begin van het project in december 2008. Overeenstemming bereikt hebbend over gedeelde prioriteiten, werden werkgroepen van belanghebbenden gevormd voor het aanpakken daarvan. De specifieke noden van de regio werden vervolgens geïdentificeerd evenals potentiële succesvolle regionale praktijken, welke daarna werden getoetst aan elders gevestigde praktijken en standaarden.

Deze gedetailleerde beoordelingen, die bijzonderheden die specifiek waren voor de landen weerspiegelen, dienden als basis voor het modelbeleid en de modelwetteksten die het vooruitzicht boden van een wetgevingslandschap waarop de hele regio trots kan zijn. Het project zal zeker andere regio's tot voorbeeld strekken bij hun pogingen de katalytische kracht van ICT bruikbaar te maken voor het bespoedigen van economische integratie en sociale en economische ontwikkeling.

Ik maak gebruik van deze gelegenheid om dank uit te brengen aan de Europese Commissie en het ACP-Secretariaat voor hun financiële bijdrage. Ik breng ook dank uit aan het Secretariaat van de Caribische Gemeenschap (CARICOM) en het Secretariaat van de Caribische Telecommunicatie-Unie (CTU) voor hun bijdrage aan dit werk. Zonder de politieke wil van de zijde van de begunstigde landen zou niet veel zijn bereikt. Ik breng daarom mijn hartgrondige dank uit aan alle ACP-regeringen voor hun politieke wil welke dit project tot een groot succes heeft gemaakt.

Brahima Sanou,
BDT, Directeur

Dankwoord

Dit document vertegenwoordigt een van de resultaten van de regionale activiteiten uitgevoerd in het kader van het HIPCAR-project “Versterking van het Concurrentievermogen in het Caribisch Gebied door de Harmonisatie van Beleid, Wetgeving en Regelgevingsprocedures op het stuk van ICT” officieel van start gegaan in Grenada in december 2008.

In reactie op zowel de uitdagingen als de kansen voortvloeiende uit de bijdrage van de informatie- en communicatietechnologie (ICT) aan de politieke, sociale, economische en ecologische ontwikkeling, hebben de Internationale Telecommunicatie-Unie (ITU) en de Europese Commissie (EC) hun krachten gebundeld en een overeenkomst getekend voor het geven van “Assistentie bij de vaststelling van geharmoniseerde beleidsregels voor de ICT-markt in de ACP”, als onderdeel van het Programma “ACP-Informatie- en Communicatietechnologie (@CP-ICT)” in het kader van het 9e Europees Ontwikkelingsfonds (EDF), i.e. het ITU-EC-ACP-project.

Dit wereldwijd ITU-EC-ACP-project wordt geïmplementeerd via drie aparte subprojecten die zijn afgestemd op de specifieke behoeften van elke regio: het Caribisch Gebied (HIPCAR), sub-Sahara Afrika (HIPSSA) en de Stille Zuidzee Eilandstaten (ICB4PAC).

De HIPCAR-Stuurgroep - voorgezeten door de Caribische Telecommunicatie-Unie (CTU) - zorgde voor de begeleiding en ondersteuning van een team van adviseurs, onder wie Gilberto Martins de Almeida, Kwesie Prescod en Karen Stephen-Dalton. Het concept document werd vervolgens bestudeerd, gefinaliseerd en met een ruime consensus aangenomen door de participanten van twee consultatiewerkshops voor de HIPCAR-Werkgroep Kwesties de Informatiemaatschappij rakende, gehouden te Saint Lucia van 8-12 maart 2010 en Barbados van 23-26 augustus 2010 (zie Bijlagen). De toelichting bij de modelwettekst in dit document is opgesteld door Gilberto Martins de Almeida en behandelt onder andere de punten die tijdens de tweede workshop naar voren werden gebracht.

ITU wil een bijzonder woord van dank uitbrengen aan de delegaties van de Caribische ministeries belast met ICT en telecommunicatie die hebben deelgenomen aan de workshops, alsook aan vertegenwoordigers van ministeries van justitie en juridische zaken en andere lichamen uit de publieke sector, regelgevende lichamen, de academische wereld, het maatschappelijk middenveld, aanbieders van diensten en regionale organisaties, voor hun harde werk en toewijding bij het produceren van de inhoud van dit rapport. Door deze brede participatie van de publieke sector vertegenwoordigende verschillende sectoren heeft het project kunnen profiteren van een dwarsdoorsnede van standpunten en belangen. De bijdragen vanuit het Secretariaat van de Caribische Gemeenschap en de Caribische Telecommunicatie-Unie worden ook met dank gememoreerd.

Zonder de actieve betrokkenheid van al deze belanghebbenden, zou het niet mogelijk zijn geweest documenten zoals deze te produceren, welke niet alleen de algemene vereisten en voorwaarden van de Caribische regio weergeven maar ook de internationale beste praktijk vertegenwoordigen.

De activiteiten zijn ten uitvoer gelegd door Kerstin Ludwig, verantwoordelijk voor de coördinatie van activiteiten in het Caribisch Gebied (HIPCAR-Projectcoördinator), en Sandro Bazzanella, verantwoordelijk voor het beheer van het volledig project voor de landen in Afrika ten zuiden van de Sahara, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan (ITU-EC-ACP-Projectmanager), met algemene ondersteuning van Nicole Darmanie, HIPCAR-Projectassistent, en van Silvia Villar, ITU-EC-ACP-Projectassistent. Het werk is uitgevoerd onder de algemene leiding van Cosmas Zavazava, Hoofd, afdeling Projectondersteuning en Kennisbeheer (PKM). Het document is verder verbeterd aan de hand van de commentaren van de ITU Telecommunication Development Bureau's (BDT) ICT-applicaties en Cybersecurity Divisie (CYB), evenals van Michael Tetelmann. Philip Cross van het ITU Regionaal Kantoor voor het Caribisch gebied verleende ondersteuning. De vooropmaak werd verzorgd door Pau Puig Gabarró. Het team van ITU's Publication Composition Service (dienst samenstelling publicaties) is verantwoordelijk voor de publicatie.

Inhoudsopgave

Bladzijde

Inleiding	1
1.1. HIPCAR-Project – Doelstellingen en Begunstigden	1
1.2. Stuurcomité en Werkgroepen van het Project	1
1.3. Projectuitvoering en – inhoud.....	2
1.4. Dit Rapport	3
1.5. Het Belang van Effectieve Beleidsregels en Wetgeving inzake Interconnectie en Toegang.....	3
Deel I: Modelbeleidsrichtlijnen – Interconnectie en Toegang	5
DEEL II: Modelwettekst – Interconnectie en Toegang	13
Indeling in Hoofdstukken	13
HOOFDSTUK I – INLEIDING	16
HOOFDSTUK II – BEGINSELEN EN VERPLICHTINGEN BETREFFENDE INTERCONNECTIE	18
HOOFDSTUK III – INTERCONNECTIEONDERHANDELINGEN EN -OVEREENKOMSTEN	20
HOOFDSTUK IV – DOMINANTE OPENBARE TELECOMMUNICATIE-AANBIEDERS.....	26
HOOFDSTUK V – REFERENTIEOFFERTE VOOR INTERCONNECTIE	30
HOOFDSTUK VI – REFERENTIEOFFERTE VOOR TOEGANG	33
HOOFDSTUK VII – MAATREGELEN TER BEVORDERING VAN MEDEDINGING EN VERNIEUWING	34
HOOFDSTUK VIII – REGELING VAN GESCHILLEN OVER INTERCONNECTIE EN TOEGANG	37
BIJLAGEN	41
Bijlage 1 Deelnemers in de Eerste Consultatieve Workshop voor de Werkgroep van het HIPCAR project	41
Bijlage 2 Deelnemers in de Tweede Consultatieve Workshop voor de Werkgroep van het HIPCAR project	43

Inleiding

1.1. HIPCAR-Project – Doelstellingen en Begunstigden

Het door de EU-ITU gefinancierd HIPCAR – project¹ met een looptijd van drie jaar werd door de Internationale Telecommunicatie Unie (ITU) en de Europese Unie (EU) gelanceerd in september 2008, in nauwe samenwerking met het Secretariaat van de Caribische Gemeenschap (CARICOM) en de Caribische Telecommunicatie Unie (CTU). Het maakt deel uit van een globaal ITU-EU-project voor de ACP-staten en omvat tevens de landen in Afrika ten zuiden van de Sahara en in de Stille Oceaan.

Het doel van HIPCAR is de CARICOM/ACP-landen in het Caribisch gebied te assisteren bij het harmoniseren van hun beleid en procedures voor wet – en regelgeving op het vlak van informatie – en communicatietechnologie (ICT) met het oog op het scheppen van een gunstig klimaat voor ICT-ontwikkeling en connectiviteit, om zo de marktintegratie te bevorderen, de investering in verbeterde ICT-capaciteit en diensten aan te moedigen en de bescherming van de belangen van ICT-gebruikers in de hele regio te vergroten. Het uiteindelijke doel van het project is het versterken van het concurrentievermogen en de sociaal – economische en culturele ontwikkeling in het Caribisch gebied door middel van ICT.

Overeenkomstig artikel 67 van het Herziene Verdrag van Chaguaramas, kan HIPCAR worden beschouwd als een integrerend deel van het streven van de regio om de CARICOM Interne Markt & Economie (CSME) te ontwikkelen via de progressieve liberalisatie van zijn ICT – dienstensector. Het project biedt ook ondersteuning aan de CARICOM – Agenda voor Connectiviteit en de verplichtingen van de regio tegenover de Wereldtop over de informatiemaatschappij (WSIS), de Algemene Overeenkomst van de Wereldhandelsorganisatie inzake de Handel in Diensten (WTO-GATS) en de Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling (MDG's). Het houdt tevens rechtstreeks verband met het bevorderen van het concurrentievermogen en een grotere toegang tot diensten in de context van verdragsverplichtingen zoals de Economische Partnerschapsovereenkomst van de CARIFORUM – Staten met de Europese Unie (EU-EPA).

De begunstigde landen van het HIPCAR – project zijn Antigua en Barbuda, Bahama's, Barbados, Belize, het Gemenebest Dominica, de Dominicaanse Republiek, Grenada, Guyana, Haïti, Jamaica, St. Kitts en Nevis, St. Lucia, St. Vincent en de Grenadines, Suriname, en Trinidad en Tobago.

1.2. Stuurcomité en Werkgroepen van het Project

HIPCAR heeft een Stuurcomité voor het project ingesteld om te zorgen voor de nodige begeleiding en supervisie. Het Stuurcomité bestaat onder andere uit vertegenwoordigers van het Secretariaat van de Caribische Gemeenschap (CARICOM-Secretariaat), de Caribische Telecommunicatie Unie (CTU), de Oost-Caribische Telecommunicatie Autoriteit (ECTEL), de Caribische Associatie van Nationale Telecommunicatie Organisaties (CANTO), de Caribische ICT-Virtuele Gemeenschap (CIVIC), en de Internationale Telecommunicatie Unie (ITU).

Om de inbreng van de belanghebbenden en de relevantie voor elk land te garanderen, werden ook HIPCAR-Werkgroepen geïnstalleerd bestaande uit leden die zijn aangewezen door de respectieve overheden van de landen – met inbegrip van specialisten van ICT-agentschappen en nationale

¹ De volledige titel van het HIPCAR-project is "Versterking van het Concurrentievermogen in het Caribisch Gebied door de Harmonisatie van Beleid, Wetgeving en Regelgevingsprocedures op het stuk van ICT". HIPCAR is deel van een mondiaal ITU-EC-ACP-project ondersteund en gefinancierd door de Europese Unie met EUR 8 miljoen en een aanvulling van USD 500,000 van de Internationale Telecommunicatie Unie (ITU). Het wordt uitgevoerd door de Internationale Telecommunicatie Unie (ITU) in samenwerking met de Caribische Telecommunicatie Unie (CTU) en met betrokkenheid van andere organisaties in de regio.
(zie www.itu.int/ITU-D/projects/ITU_EC_ACP/hipcar/index.html).

regelgevende instanties, nationale ICT – contactpersonen en personen verantwoordelijk voor het ontwikkelen van nationale wetgeving. De Werkgroepen bestaan verder uit vertegenwoordigers van relevante regionale lichamen (CARICOM-Secretariaat, CTU, ECTEL en CANTO) en waarnemers van overige belanghebbende entiteiten in de regio (zoals het maatschappelijk middenveld, de particuliere sector, aanbieders van telecommunicatiediensten, de academische wereld, enz.).

De Werkgroepen waren verantwoordelijk voor het uitdiepen van de volgende twee werkgebieden:

1. *ICT-Beleidskader en Wetgevingskader voor Kwesties de Informatiemaatschappij rakende*, omvattende zes deelgebieden: e-commerce (transacties en bewijs), bescherming van de persoonlijke levenssfeer & gegevensbescherming, aftappen van berichten, cybercriminaliteit, en recht op toegang tot openbare informatie (vrijheid van informatie).
2. *ICT-Beleidskader en Wetgevingskader voor Telecommunicatie*, omvattende drie deelgebieden: universele toegang/diensten, interconnectie en vergunningenbeleid.

De rapporten van de Werkgroepen gepubliceerd in deze documentenreeks zijn opgebouwd rond deze twee voornaamste werkgebieden.

1.3. Projectuitvoering en – inhoud

De aanzet tot de projectactiviteiten werd gegeven door middel van een rondetafelbespreking voor de lancering van het project gehouden in Grenada, van 15 tot 16 december 2008. Tot heden hebben alle begunstigde landen van het HIPCAR – project – uitgezonderd Haïti – samen met de als partners van het project optredende regionale organisaties, regelgevende instanties, aanbieders van telecommunicatiediensten, academische wereld en maatschappelijke middenklasse actief geparticipeerd in de HIPCAR-evenementen, met inbegrip van – naast de projectlancering in Grenada – regionale workshops in Trinidad & Tobago, St. Lucia, St. Kitts en Nevis, Suriname en Barbados.

De inhoudelijke activiteiten van het project staan onder leiding van teams van regionale en internationale deskundigen die samenwerken met de leden van de Werkgroepen die zich concentreren op de twee bovengenoemde werkgebieden.

Tijdens *Fase I* van het project – net afgerond – heeft HIPCAR:

1. een beoordeling gemaakt van de bestaande wetgeving van de begunstigde landen vergeleken met de internationale beste toepassing in de praktijk en in de context van harmonisatie in de gehele regio; en
2. modelbeleidsregels en modelwetteksten opgesteld voor de bovengenoemde werkgebieden, waaruit het nationaal ICT-beleid en de nationale ICT-wetgeving/regelgeving kunnen worden ontwikkeld.

Het is de bedoeling dat deze voorstellen worden bekrachtigd of onderschreven door CARICOM/CTU en de autoriteiten van de landen in de regio als basis voor de volgende fase van het project.

Fase II van het HIPCAR – project is erop gericht begunstigde landen die daar belangstelling voor hebben assistentie te verlenen bij het omzetten van de eerder genoemde modellen in nationaal ICT-beleid en nationale ICT-wetgeving aangepast aan hun specifieke eisen, omstandigheden en prioriteiten. HIPCAR heeft fondsen gereserveerd om te kunnen inspelen op de verzoeken van de landen voor technische bijstand – met inbegrip van capaciteitsopbouw – nodig voor dit doel.

1.4. Dit Rapport

Dit rapport handelt over Interconnectie en Toegang, een van de werkgebieden van de Werkgroep Telecommunicatie. Het bevat modelbeleidsregels en een modelwettekst welke de landen in het Caribisch Gebied zouden kunnen gebruiken bij het ontwikkelen of actualiseren van hun eigen nationaal beleid en wetgeving op dit gebied.

Voorafgaand aan het opstellen van dit document, heeft een team deskundigen van HIPCAR – in nauwe samenwerking met de leden van de bovengenoemde Werkgroep – een beoordelend onderzoek uitgevoerd ten aanzien van de bestaande wetgeving inzake telecommunicatie in de vijftien begunstigde landen van het HIPCAR – project in de regio waarbij op drie gerelateerde kwesties van regelgeving werd gefocust: Universele Toegang en Diensten, Interconnectie en Toegang, en Vergunningenbeleid. Bij deze beoordeling is rekening gehouden met aanvaarde internationale en regionale beste toepassingen in de praktijk als weergegeven in de wetgeving van de Gemeenschappelijke Markt van Oostelijk en Zuidelijk Afrika (COMESA), de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (ECOWAS), de Oost-Caribische Telecommunicatie Autoriteit (ECTEL), de Europese Unie (Richtlijn 97/33/EG, Richtlijn 2002/19/EG, Verordening (EG) Nr 2887/2000, Aanbeveling van de Commissie 2009/396/EC) en andere jurisdicties (Frankrijk, Ierland, Kenia, Malta, Noorwegen, Singapore en Saoedi-Arabië).

Deze regionale beoordeling – apart gepubliceerd als een begeleidend document bij het onderhavige rapport² – betrof een vergelijkende analyse van bestaande wetgeving inzake Interconnectie en Toegang in de begunstigde landen van HIPCAR en de identificatie van mogelijke leemten in dit opzicht, zodoende de basis verschaffend voor de ontwikkeling van het hierin vervatte voorstel voor een modelbeleidskader en modelwettekst. Met het weergeven van nationale, regionale en internationale beste toepassingen in de praktijk en normen, daarbij tegelijk lettend op verenigbaarheid met de rechtstradities in het Caribisch Gebied, richten de modeldocumenten in dit rapport zich op het voldoen aan en reageren op de specifieke eisen van de regio.

The initial drafts for these documents were prepared by a team of HIPCAR consultants led by Ms. Sofie Maddens Toscano and including Mr. J Paul Morgan and Mr. Kwesi Prescod. The documents were then reviewed, finalized and adopted by consensus by the participants at two consultation workshops for HIPCAR's Working Group on Policy and Legislative Framework on Telecommunications (Universal Access and Service, Interconnection and Access, and Licensing), held in Trinidad and Tobago on 26-29 October 2010 and in Suriname on 12-15 April 2010 (see Annexes). Stakeholders had the opportunity to comment on the adopted documents prior to and after the workshops.

Na dit proces werden de documenten voltooid en onder de belanghebbenden verspreid voor overweging door de regeringen van de begunstigde landen van HIPCAR.

1.5. Het Belang van Effectieve Beleidsregels en Wetgeving inzake Interconnectie en Toegang

Interconnectie is van wezenlijk belang voor de ontwikkeling van mededinging in de telecommunicatie. Het stelt elke consument in staat met succes een oproep te plaatsen naar een andere consument ongeacht of de oproeper en de opgeroepene zijn aangesloten op hetzelfde netwerk. Zonder interconnectie zou iedere nieuwe aanbieder van interconnectiegerelateerde diensten de dure infrastructuur opnieuw moeten aanleggen en consumenten zouden zich moeten abonneren bij de netwerken van elk van de verschillende aanbieders om elkaar te kunnen bellen. Interconnectie biedt consumenten de mogelijkheid een contract aan te gaan met de leverancier van hun keuze en toch alle inkomende gesprekken te kunnen ontvangen ongeacht waar deze zijn ontstaan.

² Zie "ICT-Beleidskader en Wetgevingskader voor Telecommunicatie – Interconnectie en Toegang: Evaluatierapport inzake de Huidige Situatie in het Caribisch Gebied" beschikbaar op http://www.itu.int/ITU-D/projects/ITU_EC_ACP/hipcar/

Gezien de fundamentele gevolgen die dit heeft voor het totale functioneren van concurrerende telecommunicatienetwerken, is interconnectie een van de meest cruciale kwesties voor aanbieders van interconnectiegerelateerde diensten. Bovendien is het een van de meest netelige kwesties waartegenover een regelgevende instantie zich geplaatst ziet wanneer de mededinging op een markt groeit. Dit is dan ook een van de meest belangrijke regelingen waarin voorzien moet worden voordat de mededinging vruchten zal afwerpen.

Regelgevende instanties spelen een essentiële rol bij het toezicht houden op interconnectie. In de meeste gevallen moeten ze relevante economische beginselen steeds opnieuw bekijken bij het afleiden van interconnectieprijsen, de aanpak van de kostenberekening voor interconnectie analyseren en daaromtrent voorstellen doen, gemeenschappelijkekostenmodellen voor gebruik door alle aanbieders ontwikkelen, en richtlijnen en regelingen voor interconnectie ontwikkelen. In het belang van de mededinging moeten regelgevende instanties erop toezien dat het interconnectiekader duidelijk gedefinieerd is en dat interconnectietarieven tussen netwerken gebaseerd zijn op objectieve, economisch verantwoorde en goed gemotiveerde kosten.

Internationale beste toepassingen in de praktijk wijzen uit dat interconnectieregelingen zich vaak toespitsen op bepaalde essentiële beginselen, waaronder begrepen:

- interconnectieverplichtingen op basis van kostprijsgeoriënteerde, transparante en niet-discriminerende voorwaarden;
- definitie en methode voor het bepalen van de status van dominante aanbieder of aanmerkelijke marktmacht (AMM);
- gereguleerd proces voor interconnectieonderhandelingen tussen aanbieders van interconnectiegerelateerde diensten;
- verplichting tot het gezamenlijk gebruiken van infrastructuur;
- Obligation to share infrastructure;
- bijzondere toegang tot het aansluitnet;
- vaststelling van afgiftetarieven voor (mobiele) telefonie;
- geschillenbeslechting.

Deel I: Modelbeleidsrichtlijnen – Interconnectie en Toegang

Hieronder volgen de Beleidsrichtlijnen welke een land in overweging zou kunnen nemen met betrekking tot Interconnectie en Toegang.

1. CARICOM/CARIFORUM – LANDEN ZIEN EROP TOE DAT TEN MINSTE DE DOMINANTE AANBIEDERS VAN WIE IS VASTGESTELD DAT ZE AANMERKELIJKE MARKTMACHT BEZITTEN, EN MISSCHIE WEL ALLE AANBIEDERS, ZORGEN VOOR INTERCONNECTIE VAN HUN NETWERKEN OP KOSTENGEORIËNTEERDE, TRANSPARANTE, NIET-DISCRIMINERENDE, TECHNISCH EN ECONOMISCH HAALBARE EN TIJDIGE BASIS

- Aanbieders hebben het recht en, wanneer daartoe verzocht door een gemachtigde onderneming, de plicht om met elkaar te onderhandelen over interconnectie met het oog op het leveren van telecommunicatiediensten.
- De wet moet een verplichting opleggen aan ten minste de dominante aanbieders/aanbieders met aanmerkelijke marktmacht om te zorgen voor interconnectie van hun netwerken op kostengeoriënteerde, transparante, niet-discriminerende en technisch haalbare basis binnen een gespecificeerd tijds kader. Waar het gerechtvaardigd is, kan deze verplichting worden uitgebreid tot alle aanbieders.

2. CARICOM/CARIFORUM – LANDEN GARANDEREN DAT ER EEN GEREGULEERD PROCES VOOR ALLE ONDERHANDELINGEN OVER INTERCONNECTIE IS MET SPECIFIEKE TIJDSLIMIETEN WAARBINNEN DE ONDERHANDELINGEN MOETEN WORDEN BEËINDIGD EN PASSENDE HANDHAVINGSMECHANISMEN DIE DE REGELGEVENDE INSTANTIE TOESTAAN IN TE GRIJPEN INDIEN PARTIJEN NIET TOT OVEREENSTEMMING KUNNEN KOMEN

- Voorzien in de verplichting om interconnectieovereenkomsten ter beschikking te stellen van het publiek, met inachtneming van de vertrouwelijkheidsvoorwaarden als omschreven in de wet.
- Interconnectieovereenkomsten worden ingediend bij de regelgevende instantie voor goedkeuring – de regelgevende instantie zal dergelijke overeenkomsten beoordelen op conformiteit met de beginselen van wet- en regelgeving, alsook met bestaande vergunningen en kan voor zodanige beoordeling aanvullende informatie opvragen als nodig geacht.
- De regelgevende instantie kan, in uitzonderlijke gevallen, verlangen dat wijzigingen worden aangebracht in interconnectieovereenkomsten die eerder zijn gesloten, indien dat gerechtvaardigd is om doeltreffende mededinging en/of interoperabiliteit van diensten voor gebruikers te garanderen.
- De regelgevende instantie kan, zowel op eigen initiatief als op verzoek van een van de partijen, ingrijpen in onderhandelingen over interconnectie met het doel de kwesties die geregeld moeten worden in een interconnectieovereenkomst te specificeren of specifieke voorwaarden die moeten worden nagekomen door een of meer partijen bij zodanige overeenkomst vast te leggen.

- Door de regelgevende instantie vastgestelde voorwaarden kunnen onder andere bestaan uit voorwaarden geformuleerd voor het garanderen van doeltreffende mededinging, technische voorwaarden, tarieven, voorwaarden ter zake van levering en gebruik, voorwaarden ter zake van naleving van relevante normen, naleving van essentiële vereisten, bescherming van het milieu en/of het behoud van de eind-tot-eind kwaliteit van de dienst en consumentenbescherming.
- De regelgevende instantie kan, te allen tijde op eigen initiatief of op verzoek van een van de partijen, tijdslimieten vaststellen waarbinnen de onderhandelingen over interconnectie moeten worden beëindigd. Indien geen overeenstemming wordt bereikt binnen de toegemeten tijd, neemt de regelgevende instantie stappen om een overeenkomst tot stand te brengen ingevolge de procedures neergelegd door deze autoriteit. De procedures zijn open voor het publiek. De regelgevende instantie heeft het mandaat harde tijdslimieten vast te stellen met een vaste sluitingsdatum voor het reageren op verzoeken om interconnectie en voor het voltooiën van fysieke interconnectie en facturatie-tests.

3. CARICOM/CARIFORUM – LANDEN GARANDEREN DAT WANNEER VERPLICHTINGEN VOOR DOMINANTE AANBIEDERS OF AANBIEDERS MET AANMERKELIJKE MARKTMACHT(AMM) VERSCHILLEN VAN DE VERPLICHTINGEN VOOR NIET-DOMINANTE AANBIEDERS, DE WET EN/OF REGELING DUIDELIJK VASTLEGGEN HOE DE STATUS VAN DOMINANT OF AMM WORDT VASTGESTELD EN WAT DE AANLEIDING IS VOOR DE NOODZAAK OM AMM/DOMINANTIE VAST TE STELLEN, HOE EN WELKE VERPLICHTINGEN WORDEN OPGELEGD, EN DAT HET BESLUIT TOT ZODANIGE VASTSTELLING OP BILLIJKE EN TRANSPARANTE WIJZE MOET WORDEN GENOMEN

- De wet geeft een duidelijk definitie van wat wordt bedoeld met dominante aanbieder/ aanbieder met aanmerkelijke marktmacht.
- De wet geeft duidelijk aan wie belast is met het vaststellen van dominantie en wie verantwoordelijk is voor mededingingskwesties in het algemeen.
- De wet geeft duidelijk aan wie de aanzet tot de marktanalyseprocedure mag geven en hoe vaak de vaststelling van dominantie of AMM plaatsvindt.
- Criteria ter vaststelling van dominantie zijn duidelijk omschreven en transparant.
- Het vaststellen van dominantie of AMM of het opleggen van verplichtingen is onderworpen aan openbare raadpleging.
- Bij de beslissing enige verplichting op te dragen aan dominante aanbieders/aanbieder met aanmerkelijke marktmacht wordt in elk specifiek geval de gepastheid daarvan beoordeeld en wordt het aanvangsmoment bepaald voor de nakoming van dergelijke verplichtingen.
- Verplichtingen opgedragen aan een dominante aanbieder/aanbieder met aanmerkelijke marktmacht zijn redelijk, gebaseerd op de aard van het geïdentificeerde probleem, proportioneel en gerechtvaardigd in het licht van de beginselen en doelstellingen van de wet- en regelgeving.
- Verplichtingen opgedragen aan een dominante aanbieder ter zake van toegang en interconnectie kunnen bestaan uit een of elk van de verplichtingen verband houdende met de verplichting inzake transparantie met betrekking tot de publicatie van informatie, met inbegrip van referentieoffertes; de verplichting inzake non-discriminatie, met betrekking tot het verschaffen van toegang en interconnectie en het respectievelijk verstrekken van informatie; de verplichting tot het bijhouden van een gescheiden boekhouding voor specifieke activiteiten verband houdende met toegang en interconnectie; de verplichting te voldoen aan redelijke verzoeken om toegang; en de verplichting inzake prijsbeheersing en kostentoe rekening.
- Het vaststellen en opleggen van verplichtingen verband houdende met dominantie wordt regelmatig opnieuw bekeken.

- Wanneer op basis van een relevante marktanalyse is vastgesteld dat de marktkenmerken het opleggen van verplichtingen aan een dominante aanbieder/aanbieder met aanmerkelijke marktmacht niet rechtvaardigen en/of dat er geen ondernemingen met aanmerkelijke macht zijn op de betreffende markt, legt de regelgevende instantie geen verplichtingen verband houdende met dominantie op en/of heft ze de (eventueel) aan zodanige ondernemingen opgelegde verplichtingen op.

4. CARICOM/CARIFORUM – LANDEN ZIEN EROP TOE DAT DOMINANTE AANBIEDERS OF AANBIEDERS MET AANMERKELIJKE MARKTMACHT EEN DOOR DE REGELGEVENDE INSTANTIE GOEDGEKEURDE REFERENTIEOFFERTE VOOR TOEGANG EN/OF INTERCONNECTIE PUBLICEREN. ALLE OFFERTES VOOR TOEGANG/INTERCONNECTIE MOETEN WORDEN GOEDGEKEURD DOOR DE REGELGEVENDE INSTANTIE EN TER BESCHIKKING VAN HET PUBLIEK WORDEN GESTELD

- Dominante aanbieders/aanbieder met aanmerkelijke marktmacht zijn verplicht een Referentieofferte voor Interconnectie (RIO) of een Referentieofferte voor Toegang (RAO) te publiceren.
- RAO's and RIO's moeten zo gedetailleerd mogelijk zijn om onderhandelingen over het interconnectiecontract mogelijk te maken en vlot te laten verlopen.
- RAO's and RIO's worden goedgekeurd door de regelgevende instantie overeenkomstig duidelijke en transparante procedures voor goedkeuring van de RIO (tijdschema, voorleggen van de RIO aan concurrenten voor commentaar, enz.).
- De wet- en regelgeving voorzien duidelijk in de juridische status van de RIO's. Een RIO is en moet zijn een minimumaanbod (voorwaarden en bepalingen) van een dominante aanbieder aan een om interconnectie vragende partij. Een interconnectieovereenkomst mag niet "terzijde gesteld" worden door een latere RIO, maar de niet-dominante aanbieder moet het recht hebben om te "upgraden" en nieuwe bepalingen van een nieuwe RIO automatisch toe te voegen op zijn verzoek. De dominante aanbieder moet een verzoek kunnen doen voor het onderhandelen over de door hem gewenste veranderingen, maar de interconnectieovereenkomst moet prevaleren indien geen overeenstemming wordt bereikt.
- De regelgevende instantie kan de dominante aanbieder/aanbieder met AMM vragen de in zijn offerte aangeboden diensten toe te voegen of te wijzigen, wanneer dergelijke toevoegingen of wijzigingen gerechtvaardigd zijn met het oog op het naleven van de beginselen van interconnectie op niet-discriminerende en kostengeoriënteerde voorwaarden.
- Regelgevende instanties kunnen overgaan tot het publiceren van richtlijnen of modellen van referentieoffertes voor interconnectie of voor toegang die door alle dominante aanbieders of aanbieders met AMM moeten worden gebruikt.
- Niettegenstaande de publicatie van richtlijnen als bedoeld hierboven, moeten alle RIO's ten minste de onderstaande diensten omvatten:
 - a. diensten voor het routeren ten behoeve van verkeersafwikkeling (gespreksafgifte en -opbouw);
 - b. huurlijnen;
 - c. interconnectielinks;
 - d. extra diensten en uitvoeringsregelingen daarvoor;
 - e. beschrijving van alle interconnectiepunten en voorwaarden voor toegang daartoe met als doel
 - f. fysieke colocatie;
 - g. uitvoerige beschrijving van de voorgestelde interconnectie-interfaces, waaronder begrepen het

- h. signaleringsprotocol en mogelijk de encryptiemethoden gebruikt voor de interfaces;
- i. technische en tariefvoorwaarden die carrierselectie en portabiliteit beheersen, waar van toepassing;
- i. technische en tariefvoorwaarden die carrierselectie en portabiliteit beheersen, waar van toepassing;
- j. diensten voor het factureren van derden;
- k. op verzoek van de nationale regelgevende instantie, een alternatieve offerte voor collocatie indien fysieke collocatie technisch onuitvoerbaar is gebleken;
- l. als nodig, de technische en financiële voorwaarden die de toegang tot de middelen van de aanbieder beheersen, voornamelijk in verband met bijzondere toegang tot het aansluitnet, met het oog op het aanbieden van telecommunicatiediensten;
- m. niettegenstaande de publicatie van richtlijnen als hierboven bedoeld, moeten referentieoffertes voor toegang, waar van toepassing, gedetailleerde informatie bevatten ter zake van al het volgende: (a) toegang tot netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten, wat met zich kan meebrengen de aansluiting van apparatuur, met behulp van vaste of mobiele middelen; (b) toegang tot fysieke infrastructuur waaronder begrepen gebouwen, leidingen en masten; toegang tot relevante softwaresystemen waaronder begrepen operationele ondersteuningssystemen, toegang tot nummervertaling of systemen die equivalente functionaliteit aanbieden; (c) toegang tot vaste en mobiele netwerken, in het bijzonder voor roaming, toegang tot voorwaardelijke toegangssystemen voor digitale-televisiediensten; en, (d) toegang tot virtuele netwerkdiensten (e) indirecte toegang;
- n. referentieoffertes voor toegang/interconnectie moeten voldoende gebundeld zijn zodat de om toegang vragende aanbieders/interconnecterende partijen niet hoeven te betalen voor netwerkelementen of faciliteiten die niet nodig zijn, en moeten een omschrijving bevatten van de onderdelen van de offerte, bijbehorende bepalingen en voorwaarden, waaronder begrepen de structuur en het niveau van prijzen.
- o. Regelgevende instanties moeten beschikken over een duidelijk gedefinieerde tarifieringsmethode.

5. CARICOM/CARIFORUM – LANDEN NEMEN MAATREGELEN AAN DIE OP DE MARKT DE MEDEDINGING VERHOGEN EN TECHNISCHE VERNIEUWINGEN STIMULEREN, ZODOENDE DE CONCURRERENDE LEVERING BEVORDEREND VAN EEN HEEL GAMMA AAN TELECOMMUNICATIEDIENSTEN AANGEBODEN AAN GEBRUIKERS, VAN SIMPELE SPRAAKTELEFONIE TOT BREEDBANDDIENSTEN

- ***Gedeeld gebruik van infrastructuur en collocatie***
- Gedeeld gebruik van infrastructuur is toegestaan en in bepaalde gevallen vereist, vooral met betrekking tot mobiele netwerktorens.
- Regelgevende instanties moedigen aan tot gedeeld gebruik van faciliteiten en/of eigendom met andere organisaties die telecommunicatienetwerken en algemeen beschikbare diensten aanbieden, in het bijzonder wanneer ten gevolge van essentiële voorwaarden andere organisaties geen toegang hebben tot haalbare alternatieven.
- Lidstaten garanderen dat er een verplichting is voor dominante aanbieders/aanbieders met AMM om te voorzien in collocatie en dat een offerte voor collocatie, die geen toegangsbarrières opwerpt voor concurrenten, is inbegrepen in de referentieofferte voor interconnectie wat netwerkitterconnectie betreft en in de offerte voor bijzondere toegang wat bijzondere toegang betreft.

- Regelgevende instanties kunnen regelingen voor het gedeeld gebruik van faciliteiten en/of eigendom (met inbegrip van fysieke colocatie) opleggen na een gepaste periode van openbare raadpleging tijdens welke alle belanghebbende partijen de gelegenheid zullen krijgen hun standpunten kenbaar te maken. Dergelijke regelingen kunnen onder andere zijn voorwaarden voor de toerekening van de kosten van gedeeld gebruik van faciliteiten en/of eigendom.
- **Toegang tot internationale gateways**
- Van dominante aanbieders/aanbieders met AMM wordt verlangd dat ze toegang tot en colocatie in internationale gateways aanbieden, meer bepaald voor landingstations voor onderzeese kabels.
- Toegang tot internationale gateways (waaronder begrepen landingstations voor onderzeese kabels) wordt opgenomen in de standaardoffertes/overeenkomsten voor interconnectie.
- Voor internationale gateways (waaronder begrepen landingstations voor onderzeese kabels) zijn er specifieke offertes/voorwaarden voor colocatie.
- **Toegang tot alternatieve infrastructuur**
- Regelgevende instanties stimuleren toegang tot alternatieve infrastructuur op basis van commerciële onderhandelingen, met het doel de mededinging zo snel mogelijk te bevorderen en te verankeren. Zodanige toegang wordt geboden onder voorwaarden van non-discriminatie met betrekking tot toegang.
- **Bijzondere toegang tot het aansluitnet**
- De wet neemt bijzondere toegang tot het aansluitnet in aanmerking, waar nodig.
- Nieuwkomers zijn verplicht, ingevolge hun taakomschrijving, een minimale infrastructuurcapaciteit te installeren. Maar de dominante aanbieder wordt opgedragen de nieuwkomer toegangsfaciliteiten aan te bieden. Laatstgenoemde kan dan zijn eigen transmissiesystemen installeren op zodanige toegangsfaciliteiten.
- Wanneer een besluit is genomen om een aanbieder te definiëren als dominant, wordt door deze aanbieder een offerte voor bijzondere toegang opgemaakt overeenkomstig een lijst van diensten op te nemen in de offerte als bepaald door de regelgevende instantie. Offertes behoeven de goedkeuring van de nationale regelgevende instantie net als de RIO en worden openbaar gemaakt.
- Regelgevende instanties garanderen dat mechanismen zijn ingesteld zodat nieuwkomers worden voorzien van de benodigde informatie met betrekking tot bijzondere toegang (adres en bereik van splitters, ruimte nodig voor colocatie, kwaliteit van de lijnen, leveringstermijn voor het aanbieden van gesplitste lijnen).

6. REGELGEVENDE INSTANTIES BEKIJKEN AFGIFTETARIEVEN VOOR MOBIELE TELEFONIE, DOORGIFTEKOSTEN EN AFGIFTEKOSTEN VOOR VASTE TELEFONIE EN BEPALEN OF DOMINANTE AANBIEDERS/AANBIEDERS MET AMM OP KOSTENGEORIËNTEERDE WIJZE BEREKENDE AFGIFTETARIEVEN EN DOORGIFTEKOSTEN MOETEN AANBIEDEN VOOR VASTE-NAAR-MOBIELE OF MOBIELE-NAAR-MOBIELE EN MOBIELE-NAAR-VASTE EN VASTE-NAAR-VASTE NETWERKEN

- Regelgevende instanties in CARICOM/CARIFORUM-landen onderzoeken: a) de kosten van interconnectie en gespreksafgifte op mobiele en vaste netwerken; b) kosten- en tariefstructuren, eindgebruikers – en interconnectieprijsen en het delen van inkomsten tussen aanbieders die de gespreksopbouw en de gespreksafgifte tot stand brengen voor oproepen tussen van vaste naar mobiele netwerken; c) mogelijke aanpassingen van de tariefstructuren voor eindgebruikers – en interconnectieprijsen; d) de relevantie van de interconnectiemarkt; e) de relevantie van mobiele – en vaste-gespreksafgiftemarkten; f) de identificatie van dominante aanbieders op deze markten.
- Regelgevende instanties in CARICOM/CARIFORUM-landen stellen vast hoe de nodige maatregelen inzake afgiftetarieven voor mobiele telefonie te implementeren met het oog op het bevorderen van een vlotte ontwikkeling van de telecommunicatiemarkt en het proces van liberalisering. In deze context, wordt door regelgevende instanties in CARICOM/CARIFORUM-landen bepaald:
 - welke methode gebruikt wordt voor het vaststellen van afgiftetarieven mobiele telefonie, doorgiftekosten en afgiftetarieven vaste telefonie (bijvoorbeeld, vergelijkende analyses of kostenmodellen;
 - of tarieven symmetrisch of asymmetrisch moeten zijn voor vast-naar-mobiel en mobiel-naar-mobiel;
 - welke factoren moeten worden opgenomen in de kosten bij het berekenen van afgiftetarieven mobiele telefonie, afgiftetarieven vaste telefonie en doorgiftekosten (bijvoorbeeld, moeten de factoren ook de niet-netwerkgerelateerde kosten of vaste kosten omvatten);
 - of, in het geval van nieuwkomers, gebruik moet worden gemaakt van de “sliding glide path asymmetric” [termijnen voor het berekenen van aanpasbare asymmetrische tarieven] om “gestrande” activa van mobiele netwerkaanbieders te vermijden.
- Regelgevende instanties behouden zich het recht voor regulerend in te grijpen bij vaststelling van gespreksafgiftetarieven op basis van zorgvuldige analyse als hierboven aangegeven en onderworpen aan raadpleging van de belanghebbenden.
- Indien de gevestigde aanbieder zowel een vast als een mobiel netwerk heeft, moet de nieuwe mobiele netwerkaanbieder de optie krijgen om de verbinding tot stand te brengen op het laagste kostenpunt bijvoorbeeld om mogelijke doorgiftekosten van het vaste naar het mobiele netwerk te vermijden door de nieuwe mobiele netwerkaanbieder rechtstreeks aan te sluiten op de schakelcentrale in het mobiele netwerk van de gevestigde aanbieder.

7. CARICOM/CARIFORUM-LANDEN GARANDEREN DAT ER VOOR GESCHILLEN INZAKE INTERCONNECTIE/TOEGANG EEN SPECIFIEKE EN VERSNELDE PROCEDURE BESTAAT EN DAT PARTIJEN DE REGELGEVENDE INSTANTIE TE ALLEN TIJDE KUNNEN VRAGEN TE ARBITREREN EN DAT PASSENDE HANDHAVINGSMECHANISMEN BESTAAN DIE DE REGELGEVENDE INSTANTIE TOESTAAN INFORMATIE TE VERZAMELEN EN BESLUITEN OP TE LEGGEN

- Regelgevende instanties publiceren een verwijzingsprocedure welke spelers op de markt in staat stelt geschillen aan ze voor te leggen overeenkomstig een duidelijke en transparante procedure.
- Regelgevende instanties moeten de bevoegdheid hebben voorlopige instructies te geven in het belang van een versnelde afhandeling van de procedure voor het beslechten van geschillen.
- De wet- en regelgeving geeft de regelgevende instantie in een duidelijk mandaat voldoende bevoegdheden met betrekking tot het onderzoeken, en het verzamelen van de lopende en afgesloten registers, van bestaande en potentiële interconnectielocaties, faciliteiten en apparatuur alsmede de fysieke elementen op de locatie.
- Regelgevende instanties garanderen dat besluiten in geschillen over toegang/interconnectie onpartijdig zijn en dat ze de optie hebben tot het invoeren van externe deskundigen voor hun expertise en/of het vormen van commissies van deskundigen bestaande uit personen wier deskundigheid op het betreffende gebied wordt erkend en die onafhankelijk zijn van de belanghebbende partijen in de aangelegenheid.
- Regelgevende instanties stellen voor de beslechting van geschillen een redelijke maximumperiode vast, van niet meer dan 4 maanden, die **moet** worden nageleefd behalve in uitzonderlijke omstandigheden.
- De wetgeving moet bepalingen omvatten ten aanzien van de mogelijkheid dat de autoriteit zelf een actie kan instellen en de mogelijkheid van een gerechtelijk bevel tegen een aanbieder in geval van ernstige problemen die dringend een oplossing behoeven.
- Regelgevende instanties in de regio moeten zo breed mogelijk samenwerken, via CTU, en een groep voor het via internet uitwisselen van ervaringen oprichten alsmede een databank voor het registreren van geschillen en hun oplossing (bijvoorbeeld, benchmarkgegevens over tarieven).

DEEL II: Modelwettekst – Interconnectie en Toegang

Hieronder volgt de Modelwettekst welke in overweging zou kunnen worden genomen door een land bij het ontwikkelen van nationale wetgeving op het gebied van Interconnectie en Toegang. Deze modeltekst is gebaseerd op de hiervoor geschetste Modelbeleidsregels.

Indeling in Hoofdstukken

HOOFDSTUK I. INLEIDING	16
1. Citeertitel	16
2. Doel	16
3. Internationale en Nationale Samenwerking	16
4. Definities	16
HOOFDSTUK II. BEGINSELEN EN VERPLICHTINGEN VAN INTERCONNECTIE.....	18
5. Rol van NRA bij Interconnectie	18
6. Voorwaarden opgelegd door NRA	18
7. Interconnectierechten	18
8. Interconnectieverplichtingen.....	19
9. Toegang tot Faciliteiten	19
10. Behandeling van Vertrouwelijke Informatie door NRA	19
11. Vertrouwelijkheid.....	19
12. Gelijke verantwoordelijkheid	20
13. Publicatie van Informatie	20
HOOFDSTUK III. INTERCONNECTIEONDERHANDELINGEN EN -OVEREENKOMSTEN.....	20
14. Kennisgeving van Interconnectieverzoek	20
15. Aard van de Overeenkomst	20
16. Modelinterconnectieovereenkomsten	20
17. Vorm en Inhoud van Interconnectieovereenkomsten.....	21
18. Tijdsbestek voor Onderhandelingen	22
19. Voorgeschreven Goedkeuring van Interconnectieovereenkomst	22
20. Additionele Informatie rond Interconnectieovereenkomst	23
21. Herziening van Interconnectieovereenkomst.....	23
22. Publicatie van Interconnectieovereenkomst	23
23. Wijziging of Aanpassing van Interconnectieovereenkomst.....	23

Deel II	24. Goedkeuring van Wijziging of Aanpassing	23
	25. Opschorting van Interconnectieovereenkomst	23
	26. Opzegging van Interconnectieovereenkomst	24
	27. Uitvoering van Interconnectieovereenkomst	24
	28. Kosten van Aanpassing van Netwerk of Apparatuur	25
	HOOFDSTUK IV. DOMINANTE OPENBARE TELECOMMUNICATIE-AANBIEDERS.....	26
	29. Bevoegdheid tot Vaststelling van Dominantie.....	26
	30. Initiatie van Procedure voor Marktanalyse.....	26
	31. Criteria voor het Vaststellen van Dominantie onder Aanbieders op een Relevante Markt....	26
	32. Vaststelling van een Dominante Aanbieder op een Relevante Markt.....	26
	33. Opleggen, Handhaven, Wijzigen of Intrekken van Verplichtingen	27
	34. Verplichting inzake Transparantie	27
	35. Verplichting inzake Non-Discriminatie.....	28
	36. Verplichting inzake Gescheiden Boekhouding.....	28
	37. Verplichting inzake Colocatie	28
	38. Geschiktheid en Redelijkheid van Verplichtingen.....	29
	39. Herziening van Vaststelling van Dominantie.....	29
	40. Opheffing Dominante Status.....	30
	HOOFDSTUK V. REFERENTIEOFFERTE VOOR INTERCONNECTIE	30
	41. RIO-Verplichting voor Dominante Aanbieders.....	30
42. Publicatie van RIO-Richtlijnen	30	
43. Indiening van RIO	31	
44. Aanpassing van RIO door NRA	31	
45. Wijziging van RIO door Aanbieder	31	
46. Voorgeschreven Goedkeuring van RIO	31	
47. Publicatie van RIO	31	
48. Inhoud van RIO.....	31	
49. Methode voor Tariefbepaling	32	
50. Juridische Status van RIO	32	
51. Bijzondere toegang	32	
HOOFDSTUK VI. REFERENTIEOFFERTE TOEGANG.....	33	
52. Verplichtingen van Dominante Aanbieders inzake Toegang	33	
53. RAO-Verplichting van Dominante Exploitanten.....	33	

HOOFDSTUK VII. MAATREGELEN TER BEVORDERING VAN MEDEDINGING EN VERNIEUWING	34
54. Verplichting inzake Toegang	34
55. Verplichting inzake het Verlenen van Toegang tot Internationale Gateways	35
56. Gedeeld Gebruik van Infrastructuur	35
57. Voorgeschreven Ingrijpen bij Gedeeld Gebruik van Infrastructuur	36
58. Toegang tot Alternatieve Infrastructuur	36
59. Bijzondere toegang tot het Aansluitnet	36
60. Groothandelstarieven	36
61. Afgiftetarieven	37
HOOFDSTUK VIII. REGELING VAN GESCHILLEN OVER INTERCONNECTIE EN TOEGANG	37
62. Richtlijnen voor het Regelen van Geschillen over Interconnectie	37
63. Bevoegdheid tot Eisen van Informatie en Inspectie	38
64. Antwoord op Verzoek tot Regeling van Geschil.....	38
65. Voorgeschreven Bevoegdheid bij Regeling van Geschillen.....	38
66. Richtlijnen voor het Regelen van Geschillen.....	38
67. Tijdsbestek voor Geschillen.....	39
68. Tijdelijke Maatregelen	39

HOOFDSTUK I – INLEIDING

Citeertitel	1.	Deze Regeling kan worden aangehaald als de “Regeling Toegang en Interconnectie”, en wordt van kracht en treedt in werking [op xxx/ na publicatie in het <i>Staatsblad</i>].
Doel	2.	Het doel van deze Regeling Toegang en Interconnectie is het verstrekken van nadere gegevens over: a. beginselen betreffende toegang en interconnectie; b. interconnectieprocedures; en c. procedures voor de regeling van geschillen.
Internationale en Nationale Samenwerking	3.	Om regionale harmonisatie en groei te bevorderen: a. werkt de Nationale Regelgevende Autoriteit (NRA) zoveel mogelijk samen met regionale regelgevende instanties; b. streeft de NRA ernaar te participeren in een intergouvernementele groep voor het uitwisselen van ervaringen en het opzetten van een databank inzake eerdere geschillen en oplossingen; c. trachten regelgevende instanties binnen een redelijk tijdsbestek te reageren op door aanbieders opgeworpen inhoudelijke kwesties.
Definities	4.	De volgende definities gelden: a. machtiging: administratieve regeling (individuele vergunning of bedrijfsvergunning) die een verzameling rechten en verplichtingen toekent aan een entiteit en de entiteit het recht toekent tot het vestigen en exploiteren van informatie- en communicatienetwerken of het aanbieden van informatie- en communicatiediensten; b. dagen: kalenderdagen; c. dominante aanbieder: een aanbieder van een openbaar netwerk die, alleen of samen met anderen, een positie van economische kracht inneemt welke hem in staat stelt zich in aanzienlijke mate onafhankelijk van concurrenten, klanten en uiteindelijk eindgebruikers te gedragen; d. Informatie- en communicatietransmissie: de uitzending, doorgifte of ontvangst van informatie, inclusief zonder beperking, spraak, geluid, data, tekst, video, animatie, afbeeldingen, bewegende beelden en beelden, signalen of een combinatie daarvan door middel van magnetisme, radiogolven of andere elektromagnetische golven, optische middelen, elektromagnetische systemen of een middel van soortgelijke aard, al dan niet met behulp van tastbare geleiding; e. informatie- en communicatienetwerk: transmissiesystemen en, waar van toepassing, schakel- of routeringsapparatuur en andere middelen die het mogelijk maken signalen over te brengen via

- draad, radiogolven of met optische of andere elektromagnetische middelen, waaronder begrepen satellietnetwerken, vaste (circuit- en pakketgeschakelde, met inbegrip van internet) en mobiele netwerken, elektriciteitsnetten, voor zover deze gebruikt worden voor het doorgeven van signalen, netwerken gebruikt voor radio- en televisie-uitzendingen, en kabeltelevisienetwerken, ongeacht de soort informatie die wordt overgebracht;
- f. aanbieder van informatie- en communicatienetwerk: een bedrijf dat een informatie- en communicatienetwerk of netwerkfaciliteiten heeft opgezet, exploiteert of aanbiedt;
 - g. informatie- en communicatiedienst: een dienst die tegen een vergoeding wordt verstrekt en bestaat uit het doorgeven van signalen via informatie- en communicatienetwerken, met inbegrip van informatie- en communicatiediensten en transmissiediensten op netwerken gebruikt voor het uitzenden alsook diensten die redactioneel toezicht bieden of uitoefenen over inhoud overgebracht met behulp van informatie- en communicatienetwerken;
 - h. aanbieder van informatie- en communicatiediensten: een bedrijf dat aan gebruikers een informatie- en communicatiedienst aanbiedt als omschreven in deze Regeling;
 - i. netwerkfaciliteiten: een fysiek element van een/informatie- en communicatienetwerk, waaronder begrepen draden, lijnen, land- en onderzeese kabels, golfgeleiders, optische middelen of andere apparatuur of daarop aangesloten voorwerpen, gebruikt voor informatie- en communicatiedoeleinden, en elke post, paal, toren, staander, steun, stijl, stut, isolator, pijp, leiding of soortgelijk voorwerp gebruikt voor het dragen, ophangen, steunen of beschermen van de structuur, maar omvat geen eindapparatuur die toebehoort aan de eindgebruiker;
 - j. interconnectie: de verbinding van/informatie- en communicatienetwerken en –diensten om gebruikers van de ene aanbieder van informatie- en communicatiediensten in staat te stellen te communiceren met de gebruikers van een andere aanbieder van informatie- en communicatiediensten, toegang te bieden tot de diensten aangeboden door zodanige andere aanbieder; en omvat tevens de levering van diensten zoals doorgiftdiensten (met inbegrip van binnenlandse doorgifte en uitgaande internationale doorgifte) nodig voor het op elkaar aansluiten van twee netwerken van derden;
 - k. interconnecterende partij: een aanbieder van een informatie- en communicatienetwerk die een andere aanbieder van een informatie- en communicatienetwerk vraagt om interconnectie ingevolge de [wet] en onderhavige Regeling;
 - l. aanbieder van interconnectiediensten: een aanbieder van een informatie- en communicatienetwerk die interconnectie aanbiedt aan een interconnecterende partij;

- m. nummerportabiliteit: het vermogen van de klant hetzelfde nummer te behouden bij het veranderen van aanbieder van informatie- en communicatienetwerk/aanbieder van informatie- en communicatiediensten.

HOOFDSTUK II – BEGINSELEN EN VERPLICHTINGEN BETREFFENDE INTERCONNECTIE

Rol van de NRA bij Interconnectie	5. De NRA moedigt aan tot en, waar van toepassing, garandeert passende en tijdige toegang en interconnectie gericht op het bevorderen van efficiëntie en duurzame mededinging en op het geven van maximaal voordeel aan de eindgebruikers door: a. het in aangelegenheden van toegang en interconnectie opleggen van verplichtingen aan ondernemingen waarvan is vastgesteld dat ze dominant zijn; b. het ingrijpen op eigen initiatief wanneer dat gerechtvaardigd is of, bij gebreke van een overeenkomst tussen ondernemingen, op verzoek van een van de betrokken partijen.
Voorwaarden opgelegd door NRA	6. Niettegenstaande het bepaalde in Hoofdstuk IV met betrekking tot voorwaarden die aan dominante aanbieders kunnen worden opgelegd, mag de NRA bij het bevorderen van de levering van informatie en communicatie in het land voorwaarden verbinden aan interconnectie, waaronder begrepen: a. voorwaarden voor het garanderen van doeltreffende mededinging; b. technische voorwaarden; c. voorwaarden betreffende tarieven; d. voorwaarden betreffende levering en gebruik; e. voorwaarden betreffende naleving van relevante normen; f. voorwaarden betreffende naleving van essentiële vereisten; g. voorwaarden betreffende de bescherming van het milieu; h. behoud eind-tot-eindkwaliteit van de dienst en consumentenbescherming; i. voorwaarden betreffende desaggregatie van netwerken; en/of j. voorwaarden betreffende aanpak en methoden van kostenberekening.
Interconnectie-rechten	7. (1) Een aanbieder van een openbaar informatie- en communicatienetwerk heeft een recht, en wanneer gevraagd door andere aldus gemachtigde ondernemingen een verplichting, met andere aanbieders van openbare informatie- en communicatienetwerken in

		<p>onderhandeling te treden met het oog op het leveren van informatie- en communicatiediensten en het garanderen van de levering en interoperabiliteit van de diensten.</p> <p>(2) Niettegenstaande het bepaalde in voorgaand lid (1), krijgt een entiteit geen interconnectie toegekend tenzij ze in het bezit is van een geldige machtiging voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. de exploitatie van een openbaar informatie- en communicatienetwerk; en b. het leveren van informatie- en communicatiediensten aan het publiek.
Interconnectie- verplichtingen	8.	<p>(1) Overeenkomstig onderhavige Regeling, zal een aanbieder van een openbaar informatie- en communicatienetwerk:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. handelen op een wijze die het mogelijk maakt interconnectie tot stand te brengen zodra dit redelijkerwijs uitvoerbaar is; b. te goeder trouw en binnen een redelijk tijdsbestek voldoen aan verzoeken voor interconnectie; c. interconnectie niet weigeren indien het redelijk is in termen van de vereisten van de verzoekende vergunninghouder enerzijds en de capaciteit van de aanbieder om daaraan te voldoen anderzijds; d. de verzoekende vergunninghouders en de NRA een met redenen omklede kennisgeving doen toekomen van elke weigering om interconnectie tot stand te brengen. <p>(2) Niettegenstaande het bepaalde in voorgaand lid (1), heeft de NRA het recht additionele verplichtingen op te leggen aan dominante aanbieders op de relevante markt, daarbij rekening houdend met de gepastheid daarvan in elk specifiek geval en het aanvangsmoment voor het uitvoeren van zodanige verplichtingen overeenkomstig deze Regeling bepalend.</p>
Toegang tot Faciliteiten	9.	<p>Wanneer toegang tot faciliteiten nodig is voor het tot stand brengen van interconnectie wordt zodanige toegang verleend samen met de vereiste interconnectie, overeenkomstig deze Regeling.</p>
Behandeling van Vertrouwelijke Informatie door NRA	10.	<p>(1) De NRA is gehouden de vertrouwelijkheid van niet-openbare informatie die ze verkrijgt in het kader van onderhandelingen of geschillen over interconnectie in acht te nemen.</p> <p>(2) Het bepaalde in het vorig lid doet geen afbreuk aan de bevoegdheid van de NRA om toezicht uit te oefenen.</p>
Vertrouwelijk- heid	11.	<p>(1) Aanbieders van openbare informatie- en communicatienetwerken bewaren en garanderen de vertrouwelijkheid van informatie ontvangen, uitgezonden of opgeslagen voor, tijdens of na het proces van het onderhandelen over en het bereiken van een overeenkomst over toegang of interconnectie en gebruiken zodanige informatie alleen voor het doel waarvoor ze werd verstrekt.</p>

- (2) De ontvangen informatie mag niet worden doorgegeven aan enige andere partij, in het bijzonder andere afdelingen, dochterondernemingen of partners die met dergelijke informatie een concurrentievoordeel zouden kunnen behalen.
- Gelijke verantwoordelijkheid** 12. Een aanbieder van interconnectiediensten en een interconnecterende partij handelen op een wijze die zo gauw dat redelijkerwijs uitvoerbaar is de totstandbrenging van toegang en interconnectie mogelijk maakt.
- Publicatie van Informatie** 13. De NRA heeft voldoende en actuele documentatie over interconnectie beschikbaar voor gebruik door het algemene publiek, en:
- a. maakt gebruik van de door haar geschikt geachte beschikbare media om het publiek op de hoogte te brengen van zodanige documentatie; en
 - b. kan een vergoeding vragen voor het verstrekken van de documentatie aan enige persoon.

HOOFDSTUK III – INTERCONNECTIEONDERHANDELINGEN EN -OVEREENKOMSTEN

- Kennisgeving van Interconnectieverzoek** 14. Een interconnecterende partij kan te allen tijde rechtstreeks een schriftelijk verzoek om interconnectie doen aan de aanbieder van interconnectiediensten en tegelijk de NRA een volledig afschrift van zodanig verzoek doen toekomen.
- Nature of Agreement** 15. (1) Interconnectie is het voorwerp van een onderhandse akte volgens de wet, of de interconnectieovereenkomst, tussen de twee partijen in kwestie.
- (2) Niettegenstaande het bepaalde in voorgaand lid (1), zijn de voorwaarden en bepalingen voor het verlenen van toegang en interconnectie verenigbaar met de verplichtingen opgelegd door de NRA ingevolge deze Regeling.
- Model-Interconnectieovereenkomsten** 16. In het kader van het in artikel 2 beschreven doel kan de NRA:
- a. na overleg met gemachtigde aanbieders van openbare informatie- en communicatienetwerken en andere belanghebbenden, een pakket van dienstbeschrijvingen, voorwaarden en bepalingen voor interconnectie ontwikkelen die als een Modelinterconnectieovereenkomst door de NRA zullen worden gepubliceerd en bijgehouden;
 - b. de Modelinterconnectieovereenkomst van tijd tot tijd wijzigen, na publicatie van een kennisgeving dat de NRA voornemens is de Modelinterconnectieovereenkomst te wijzigen, waarbij de wijzigingen worden aangegeven en commentaar op zodanige wijzigingen wordt gevraagd;

**Vorm en Inhoud
van
Interconnectie-
overeenkomsten**

- c. wanneer ze ingrijpt op eigen initiatief of op verzoek van een van de of van beide partijen bij de onderhandeling over interconnectie, in aanmerking nemen dat, tenzij van een van de partijen verlangd wordt dat ze beschikt over een referentieofferte voor interconnectie (RIO), de Modelinterconnectieovereenkomst het minimumpakket van dienstbeschrijvingen, voorwaarden en bepalingen vormt dat door de partijen moet worden aangeboden voor het aan elkaar verlenen van interconnectie krachtens een interconnectieovereenkomst ; en
 - d. bij het beslissen over een geschil omtrent de voorwaarden en bepalingen welke van toepassing zouden moeten zijn op de interconnectieafspraken tussen gemachtigde aanbieders van informatie- en communicatienetwerken ingevolge deze Regeling, de Modelinterconnectieovereenkomst beschouwen als het minimumpakket van dienstbeschrijvingen, voorwaarden en bepalingen dat door de partijen moet worden aangeboden om elkaar krachtens een interconnectieovereenkomst interconnectie te kunnen verlenen.
17. Niettegenstaande het bepaalde in artikel 15, specificeert een Modelinterconnectieovereenkomst ten minste:
- a. de datum van inwerkingtreding, de duur en de afspraken voor wijziging, opzegging en verlenging van de overeenkomst;
 - b. regelingen voor het tot stand brengen van interconnectie en de planning van de daaropvolgende invoering, technische normen voor interconnectie, door elk netwerk gegarandeerd kwaliteitsniveau van de dienst en coördinatiemaatregelen voor het toezicht houden op de kwaliteit van de dienst en identificatie en opheffing van fouten;
 - c. een beschrijving van de diensten te verlenen door elke partij;
 - d. locatie van de interconnectiepunten;
 - e. maatregelen inzake interoperabiliteitstests;
 - f. intellectuele-eigendomsrechten;
 - g. regelingen voor het leveren van gelijkwaardige toegang en nummerportabiliteit, waar van toepassing;
 - h. maatregelen inzake gedeeld gebruik van faciliteiten, met inbegrip van colocatie;
 - i. maatregelen voor het garanderen van het behoud van de essentiële vereisten;
 - j. toegang tot ondersteunende, aanvullende en geavanceerde diensten;

- k. toegang tot basisdiensten, waaronder begrepen alarmnummers, antwoordnummers en gratisnummers, inlichtingendienst voor telefoonnummers en elektronische tekstuitwisseling SMS afgiftediensten;
- l. toegang tot bijzondere toegangsdiensten, waaronder begrepen diensten inzake tariefnummers;
- m. afspraken voor het meten van toegang en het vaststellen van tarieven voor diensten, procedures voor facturering en verrekening;
- n. waar nodig, vaststelling van het de bijzondere toegang betreffende gedeelte van de interconnectietarieven die een bijdrage in de nettokosten van de universeledienstverplichtingen vertegenwoordigen;
- o. kennisgevingsprocedures en de bereikbaarheidsgegevens van de gemachtigde vertegenwoordigers van elke partij voor elke bevoegdheid;
- p. bedienings- en onderhoudsprocedures;
- q. regels voor schadeloosstelling in geval van in gebreke blijven van een van de partijen;
- r. procedures ingeval wijzigingen aan het netwerk of in het dienstenaanbod van een van de partijen worden voorgesteld;
- s. vertrouwelijkheid van de niet-openbare delen van de overeenkomsten voor het meten van het verkeer en het vaststellen van tarieven voor diensten, procedures voor facturering en verrekening; en
- t. procedures voor het regelen van geschillen met vermelding, in geval van het mislukken van de onderhandelingen tussen de partijen, van het bij wet verplicht inroepen van de nationale regelgevende autoriteit.

Tijdsbestek voor Onderhandelingen

18. De NRA kan, op eigen initiatief of op verzoek van een van de partijen bij een interconnectieovereenkomst, een tijdslimiet vaststellen binnen welke onderhandelingen over interconnectie moeten worden beëindigd:
- a. iedere zodanige instructie stelt de procedures vast die gevolgd moeten worden indien de overeenkomsten niet worden bereikt binnen de tijdslimiet;
 - b. de procedures als bedoeld onder (a) staan open voor het publiek;
 - c. de NRA is bevoegd harde tijdslimieten vast te stellen voor het voldoen aan verzoeken om interconnectie en voor het voltooien van de fysieke interconnectie en facturatie-tests.

Voorgeschreven Goedkeuring van Interconnectie- overeenkomst

19. Binnen dertig (30) dagen nadat de partijen bij een onderhandeling over interconnectie een interconnectieovereenkomst hebben afgesloten, dienen de partijen de voorgestelde overeenkomst bij de NRA in voor goedkeuring. De NRA zal de voorgestelde

- interconnectieovereenkomst goedkeuren indien ze naar tevredenheid heeft vastgesteld dat de overeenkomst niet onverenigbaar is met de [Wet/Telecommunicatiewet³] onderhavige Regeling, de Modelinterconnectieovereenkomst, of de voorwaarden en bepalingen van de vergunningen van partijen of andere wettelijke bepalingen.
- Additional Information around Interconnectieovereenkomst**
- Herziening van Interconnectieovereenkomst**
- Publicatie van Interconnectieovereenkomsten**
- Wijziging of Aanpassing van Interconnectieovereenkomst**
- Goedkeuring van Wijziging of Aanpassing**
- Suspension of an Interconnection Agreement**
20. De NRA kan aanvullende informatie vragen van de partijen bij een voorgestelde interconnectieovereenkomst wanneer ze het nodig acht de bepalingen, voorwaarden en prijzen vervat in de voorgestelde interconnectieovereenkomst nader te beoordelen.
21. In die gevallen waarin de NRA de interconnectieovereenkomst onverenigbaar acht met de wet, onderhavige Regeling, de Modelinterconnectieovereenkomst, of de voorwaarden en bepalingen van de vergunningen van de partijen of andere wettelijke bepalingen, kan de NRA van partijen verlangen dat zij de interconnectieovereenkomst wijzigen waar gerechtvaardigd om gebruikers doeltreffende mededinging en/of interoperabiliteit van de diensten te garanderen. In dergelijke gevallen zal de NRA de partijen verwittigen dat zij niet van oordeel is dat de voorgestelde interconnectieovereenkomst of enig deel daarvan goedgekeurd zou moeten worden. De partijen bij die overeenkomst zullen onderhandelen en een herziene voorgestelde interconnectieovereenkomst indienen bij de NRA, binnen een door partijen met de NRA overeengekomen periode.
22. Aanbieders van openbare informatie- en communicatienetwerken stellen het publiek alle delen van goedgekeurde interconnectieovereenkomsten welke niet door de NRA zijn aangemerkt als vertrouwelijk krachtens artikelen 10 en 11 ter beschikking.
23. De partijen bij een interconnectieovereenkomst kunnen een door de NRA goedgekeurde overeenkomst wijzigen of aanpassen door:
- schriftelijke kennisgeving ten minste 30 dagen vóór de datum van inwerkingtreding van de wijziging of de aanpassing; en
 - indiening van een kopie van de voorgestelde wijziging of aanpassing bij de NRA.
24. Een wijziging of aanpassing van een goedgekeurde interconnectieovereenkomst wordt niet van kracht tenzij goedgekeurd door de NRA, die haar besluit bekend zal maken binnen dertig (30) dagen na ontvangst van de het voorstel tot wijziging of aanpassing van de overeenkomst.
25. (1) Een opschorting van een interconnectieovereenkomst wordt niet van kracht tenzij goedgekeurd door de NRA.

³ Dit verwijst naar relevante wet/beginsel wetgeving inzake administratie telecommunicatiesector.

(2) Indien een partij een interconnectieovereenkomst wenst op te schorten, moet de betrokken partij ingevolge de overeenkomst, niettegenstaande lid 1, tegelijk de NRA en de andere partij een kennisgeving toesturen, ten minste vijftien (15) dagen vóór de opschorting van de overeenkomst.

(3) Een interconnectieovereenkomst omvat bepalingen voor de opschorting van de overeenkomst [of delen van de overeenkomst] in geval van:

- a. gedrag dat illegaal is of belemmerend werkt op de verplichtingen van de aanbieder van interconnectiediensten, ingevolge de relevante vergunning, [wet] of Regeling;
- b. vereisten die technisch niet haalbaar zijn;
- c. gezondheids- of veiligheidsproblemen;
- d. omstandigheden die een onredelijk risico vormen voor de integriteit of de veiligheid van het netwerk of de diensten van de aanbieder van interconnectiediensten, aan wie de interconnectie is verzocht; of
- e. het nodig is een wezenlijke achteruitgang van het telecommunicatienetwerk of de telecommunicatiediensten van de aanbieder van interconnectiediensten aan te pakken.

Opzegging van een Interconnectieovereenkomst

26. Partijen bij een interconnectieovereenkomst stellen de NRA en in geval van een dienstenaanbieder zijn klanten ten minste dertig (30) dagen vóór de opzegging van een interconnectieovereenkomst schriftelijk in kennis daarvan, op voorwaarde dat:
- a. zodanige kennisgeving de klanten aangeeft op welke datum de diensten zullen worden onderbroken en welke stappen genomen kunnen worden om zodanige diensten van een andere aanbieder te verkrijgen;
 - b. de NRA gemachtigd is om, niettegenstaande het recht van de partijen de interconnectieovereenkomst te beëindigen, tijdelijke maatregelen op te leggen en te eisen dat iedere partij zorgt voor interconnectie op de voorwaarden en onder de omstandigheden en tegen de tarieven als de NRA gepast acht, in afwachting van de hernieuwing of vervanging van de interconnectieovereenkomst.

Uitvoering van Interconnectieovereenkomsten

27. (1) Elke interconnectieovereenkomst stipuleert een periode van niet meer dan achtentwintig dagen binnen welke de interconnectie tussen de partijen tot stand moet zijn gebracht.
- (2) De NRA kan deze periode verlengen, op schriftelijke aanvraag door een aanbieder van interconnectiediensten, mits de aanbieder van interconnectiediensten al het redelijkerwijs mogelijke doet om de interconnectie voor operationele doeleinden tot stand te brengen binnen achtentwintig dagen na het sluiten van een relevante interconnectieovereenkomst, de NRA alle relevante documentatie verstrekt waaruit blijkt dat hij alle praktische middelen heeft uitgeput voor het tot stand brengen van interconnectie, en de

Kosten van Aanpassing van Netwerk of Apparatuur

28.

verlenging van de oorspronkelijke tijdsperiode rechtvaardigt. Zodanige aanvraag moet binnen de oorspronkelijke periode van 28 dagen worden gedaan.

(3) Elke verlenging van deze periode door de NRA overeenkomstig lid (2) geschiedt met ten hoogste negentig dagen.

(1) Wanneer voor interconnectie aanpassing van het netwerk of van de apparatuur van een aanbieder van interconnectiediensten nodig is, kunnen de kosten van de aanpassing worden verhaald op de interconnecterende partij.

(2) Zodanige kosten zijn beperkt tot de aanpassing van de faciliteiten die specifiek zijn voor interconnectie als bedoeld in de overeenkomstig artikel 47 goedgekeurde RIO.

(3) Als een stimulans voor de gevestigde aanbieder om de kosten van de netwerkaanpassing niet kunstmatig op te drijven noch de periode van uitvoering onredelijk te verlengen, kan de NRA eisen dat de gevestigde aanbieder een bepaald gedeelte van de kosten voor zijn rekening neemt overeenkomstig een vastgestelde formule.

(4) Voor het doel van dit artikel 28, wordt onder “faciliteiten die specifiek zijn voor interconnectie” verstaan fysieke transmissieapparatuur en direct daarmee verband houdende infrastructuur (inclusief leidingen, vezels, torens, antennes als van toepassing) nodig voor het realiseren van het interconnectiepunt doch het omvat geen ondersteunende diensten zoals elektriciteit, ruimte en klimaatregeling, of apparatuur die nodig is voor het normaal functioneren van het kern- en toegangsnetwerk van de aanbieder, bij gebreke van interconnectie. De kosten van de laatstgenoemde faciliteiten kunnen gehaald worden uit andere middelen, eventueel uit de interconnectieafgiftetarieven. Op een aanvraag van een aanbieder van interconnectiediensten of een interconnecterende partij beslist de NRA binnen vijftien (15) dagen over de methode voor het verhalen van de kosten.

HOOFDSTUK IV – DOMINANTE OPENBARE TELECOMMUNICATIE-AANBIEDERS

- Bevoegdheid tot het vaststellen van Dominantie** 29. Behoudens het bepaalde in de artikelen 30 tot en met 32 hieronder, heeft de NRA de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid vast te stellen welke aanbieders van openbare netwerken dominant zijn op hun relevante markten, onderworpen aan overleg met de Mededingingsautoriteit en rekening houdend met eventuele aanbevelingen gemaakt door deze Autoriteit bij het vaststellen van dominantie, als voorzien in artikel 32 hieronder.
- Initiatie van Procedure voor Marktanalyse** 30. De NRA te allen tijde, op eigen initiatief of op verzoek van een aanbieder van een openbaar netwerk, een marktanalyse initiëren om vast te stellen of aanbieders van openbare netwerken dominant zijn op een relevante markt. Zodanige analyse is open, transparant en onderworpen aan openbare raadpleging.
- Criteria voor het Vaststellen van Dominantie onder Aanbieders op een Relevante Markt** 31. De NRA hanteert de volgende criteria op basis waarvan de dominante positie van aanbieders van openbare netwerken wordt vastgesteld:
- de relevante markt;
 - technologie en markttrends;
 - het marktaandeel van de aanbieder van het openbaar netwerk op de relevante markt;
 - de kracht van de aanbieder van het openbaar netwerk om onafhankelijk van concurrenten een wezenlijke prijsaanpassing te introduceren en te behouden, evenals eventuele toegangsbarrières;
 - de mate van differentiatie tussen netwerken en diensten op de markt; en
 - andere zaken welke de NRA relevant acht.
- Vaststelling van een Dominante Aanbieder op een Relevante Markt** 32. Voorafgaand aan het vaststellen van de dominantie, maakt de NRA een evaluatie van de mededingingsvoorwaarden op de relevante markt waar de aanbieder van een openbaar netwerk, alleen of samen met anderen, een positie van economische kracht inneemt die hem in staat stelt zich in aanzienlijke mate onafhankelijk van concurrenten en gebruikers te gedragen. De NRA kan in haar openbare bekendmaking in het Staatsblad en op haar website een aanbieder van een openbaar netwerk aanmerken als dominant voor de toepassing van de [Telecommunicatiewet/wet], onderhavige Regeling en enige andere regeling krachtens de wet, mits de NRA:
- alvorens een vaststelling omtrent dominantie te maken, het publiek uitnodigt zijn mening in deze schriftelijk bekend te maken; en
 - overleg pleegt met de Mededingingsautoriteit en de aanbevelingen gedaan door deze Autoriteit in aanmerking neemt.

**Opleggen,
Handhaven,
Wijzigen of
Intrekken van
Verplichtingen**

33. (1) De NRA is belast met het opleggen, handhaven, wijzigen of intrekken van de volgende verplichtingen, met betrekking tot toegang of interconnectie van toepassing op aanbieders van openbare informatie- en communicatienetwerken van wie is vastgesteld dat ze dominant zijn:
- a. verplichting inzake transparantie met betrekking tot de publicatie van informatie, waaronder begrepen referentieoffertes;
 - b. verplichting inzake non-discriminatie, met betrekking tot het verlenen van toegang en interconnectie en het respectievelijk verstrekken van informatie;
 - c. verplichting inzake gescheiden boekhouding ten aanzien van specifieke activiteiten betreffende toegang en interconnectie;
 - d. verplichting inzake colocatie;
 - e. verplichting inzake het verlenen van toegang tot internationale gateways;
 - f. verplichting inzake prijsbeheersing en kostprijsberekening. Verplichting om de reeds tot stand gebrachte interconnectie niet in te trekken noch te belemmeren, behalve indien daartoe gemachtigd door de NRA of overeenkomstig procedures voor de regeling van geschillen krachtens de Wet of op rechterlijk bevel.

(2) Voor de uitvoering van voorgaand lid (1), legt de NRA de passende verplichtingen op, daarbij rekening houdend met de aard van het geïdentificeerde probleem; de verplichtingen zijn proportioneel en gerechtvaardigd in het licht van de in deze Regeling uiteengezette doelstellingen.

(3) De verplichtingen bedoeld in lid (1) van dit artikel worden niet opgelegd aan aanbieders die niet zijn aangemerkt als dominant, behalve in bij wet bepaalde gevallen of wanneer het opleggen noodzakelijk is om te voldoen aan internationale verbintenissen.

(4) In uitzonderlijke omstandigheden en in voorkomende gevallen kan de NRA dominante aanbieders andere verplichtingen opleggen dan als bedoeld in lid (1), onderworpen aan openbare raadpleging.

**Verplichting
inzake
Transparantie**

34. (1) De verplichting inzake transparantie bestaat uit de vereiste van publicatie van relevante informatie omtrent het verlenen van toegang en interconnectie door een dominante aanbieder, met inbegrip van relevante wettelijk voorgeschreven boekhoudkundige informatie, technische specificaties, netwerkkenmerken en de voorwaarden en bepalingen omtrent levering en gebruik, waaronder begrepen prijzen. Boekhoudkundige informatie betreft de economische kosten van interconnectie en niet de balans.

(2) Voor de uitvoering van voorgaand lid (1) is de NRA belast met het specificeren van de informatie die moet worden gepubliceerd en de vorm en wijze van publicatie.

- Verplichting inzake Non-Discriminatie**
35. Het opleggen van de verplichting inzake non-discriminatie bestaat hoofdzakelijk uit de vereiste dat een dominante aanbieder vergelijkbare voorwaarden toepast in vergelijkbare omstandigheden ten aanzien van andere aanbieders die vergelijkbare diensten leveren, en diensten en informatie verstrekt aan derden op dezelfde voorwaarden en van dezelfde kwaliteit als de diensten en informatie verstrekt aan zijn eigen afdelingen of aan die van zijn dochterondernemingen of partners.
- Verplichting inzake Gescheiden Boekhouding**
36. (1) Het opleggen van de verplichting inzake gescheiden boekhouding met betrekking tot gespecificeerde activiteiten verband houdende met toegang en interconnectie bestaat in het bijzonder uit de vereiste dat dominante aanbieders en met name zij die verticaal geïntegreerd zijn, hun groothandelsprijzen en verrekenprijzen op transparante wijze presenteren, onder andere, om naleving van de verplichting inzake niet-discriminatie, waar van toepassing, te garanderen of om, waar nodig, onbillijke kruissubsidie te voorkomen.
- (2) Voor de uitvoering van het bepaalde in voorgaand lid (1), kan de NRA vaststellen welk model en welke boekhoudkundige methode moeten worden gebruikt.
- Verplichting inzake Colocatie**
37. (1) De NRA garandeert dat dominante aanbieders de verplichting hebben te zorgen voor colocatie en dat een offerte voor colocatie, welke geen toegangsbarrière opwerpt voor concurrenten, wordt opgenomen in de referentieofferte voor interconnectie.
- (2) De NRA zorgt ervoor dat:
- a. wanneer fysieke colocatie niet mogelijk is om een geldige reden, zoals ruimtegebrek, de dominante aanbieders een andere offerte voor colocatie moeten uitbrengen;
 - b. ze beschikt over een kaart van automatische routing switches die open staan voor interconnectie en beschikbaar zijn voor colocatie van de concurrenten.
- (3) Voor de uitvoering van lid (2) van dit artikel, onderzoekt een werkgroep bestaande uit de NRA, de dominante aanbieder en alternatieve aanbieders, op volledig transparante wijze, de problemen van colocatie en doet verschillende voorstellen voor het oplossen van mogelijke problemen die zich kunnen voordoen.
- (4) De NRA moet voorkomen dat toegangsbarrières inherent aan colocatie worden opgeworpen en oppert zo snel mogelijk oplossingen voor aan haar voorgelegde conflicten.
- (5) Na overleg met de aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken stelt de NRA een minimumpakket van voorwaarden vast waaraan in de referentieofferte voor colocatie moet worden voldaan.
- (6) De voorwaarden vastgesteld ingevolge lid (5) kunnen leiden tot de specificatie, in elke offerte voor colocatie, van het onderstaande -
- a. informatie over plaatsen voor colocatie;

- b. precieze locatie van de plaatsen van de dominante aanbieder die geschikt zijn voor colocatie;
 - c. publicatie of kennisgeving van een bijgewerkte lijst van plaatsen;
 - d. indicaties van de beschikbaarheid van alternatieve oplossingen ingeval fysieke ruimte voor colocatie niet beschikbaar is;
 - e. informatie over welke soorten colocatie beschikbaar zijn en over de beschikbaarheid van elektrische systemen en koelapparatuur op de plaatsen, alsmede over de regels voor het onderverhuren van panden voor colocatie;
 - f. aanwijzingen omtrent de tijd nodig voor het uitvoeren van haalbaarheidsstudies in verband met colocatieverzoeken;
 - g. informatie over apparatuurkenmerken en eventuele beperkingen ten aanzien van apparatuur die voor colocatie kan worden geaccepteerd;
 - h. maatregelen die dominante aanbieders die colocatie aanbieden moeten nemen om de veiligheid van hun panden te garanderen en problemen te identificeren en op te lossen;
 - i. voorwaarden waarop het personeel van een concurrerende aanbieder het pand mag betreden; en
 - j. voorwaarden voor inspectie door concurrerende aanbieders en de NRA van plaatsen waar fysieke colocatie onmogelijk is of plaatsen waar colocatie is geweigerd op grond van capaciteitsgebrek.
- Geschiktheid en Redelijkheid van Verplichtingen** 38. Het besluit van de NRA verplichtingen op te leggen aan een dominante aanbieder:
- a. moet de gepastheid van elke verplichting in elk specifiek geval in aanmerking nemen en het aanvangsmoment voor de nakoming van zodanige verplichtingen vaststellen;
 - b. is redelijk, gebaseerd op de aard van het geïdentificeerde probleem, proportioneel en gerechtvaardigd in het licht van de beginselen en doelstellingen van de wet, deze Regeling en andere regels als vastgesteld bij wet.
- Herziening Vaststelling van Dominantie** 39. De vaststelling en het opleggen van verplichtingen betreffende dominantie worden regelmatig opnieuw bekeken door de NRA. Daarnaast kan een dominante aanbieder van een openbaar netwerk te allen tijde bij de NRA een verzoek indienen om geclassificeerd te worden als niet-dominant. De NRA zal omtrent die aanvraag geen vaststelling doen tenzij ze het publiek heeft gevraagd suggesties in te dienen over de kwestie en zodanige suggesties in aanmerking heeft genomen.

**Opheffing van
Dominante
Status**

40. (1) Wanneer is vastgesteld op basis van een relevante marktanalyse dat de marktkenmerken het opleggen van verplichtingen aan een dominante aanbieder niet rechtvaardigen en/of dat er geen aanbieders zijn die op genoemde markt domineren, legt de NRA geen verplichtingen op betreffende dominantie en/of trekt de NRA de eventueel aan aanbieders opgelegde verplichtingen in.
- (2) Ingevolge een besluit de classificatie van dominantie opgelegd aan een aanbieder op te heffen, kan de NRA overgangsregelingen ter zake van de “glide paths” (termijnen) in overweging nemen voor de geleidelijke opheffing van de aan de betreffende aanbieder opgelegde verplichtingen.

HOOFDSTUK V – REFERENTIEOFFERTE VOOR INTERCONNECTIE**RIO-
Verplichting
voor
Dominante
Aanbieders**

41. Iedere dominante aanbieder publiceert een referentieofferte voor interconnectie (RIO). De RIO omvat verschillende tarieven, voorwaarden en bepalingen voor verschillende interconnectiediensten, wanneer zodanige verschillen objectief kunnen worden gerechtvaardigd en niet leiden tot het op onbillijke wijze verstoren van de mededinging.
- a. De aanbieder hanteert de van toepassing zijnde interconnectietarieven, voorwaarden en bepalingen bij het verlenen van interconnectie aan zijn eigen diensten of aan die van de bij hem aangesloten ondernemingen, zijn dochterondernemingen of partners als aangegeven in de RIO.
 - b. De kosten van de RIO zijn voldoende gespecificeerd om te garanderen dat de interconnecterende partij die totstandbrenging van interconnectie aanvraagt niet betaalt voor diensten die geen verband houden met de gevraagde dienst.
 - c. De in de RIO opgenomen interconnectietarieven zijn berekend op kostengeoriënteerde wijze.
 - d. De RIO is algemeen verkrijgbaar op niet-discriminerende voorwaarden, bepalingen en kosten voor een kwaliteit die niet minder gunstig is dan die welke wordt geboden met betrekking tot de eigen diensten, met inbegrip van de diensten van een aangesloten onderneming en voor diensten van derden.

**Publicatie van
RIO-Richtlijnen**

42. (1) Onderworpen aan openbare raadpleging, mag de NRA richtlijnen of modellen publiceren betreffende referentieoffertes voor interconnectie die door alle dominante aanbieders van openbare informatie- en communicatienetwerken moeten worden gebruikt.
- (2) De NRA is bevoegd op te leggen dat een RIO kostengeoriënteerd moet zijn en moet voldoen aan wet- en regelgeving.

Indiening van RIO	43.	Een dominante aanbieder van openbare informatie- en communicatienetwerken die een RIO moet opstellen ingevolge deze Regeling zal, binnen zestig (60) dagen na kennisgeving daartoe door de NRA en van tijd tot tijd daarna als bepaald door de NRA en tot het tijdstip dat deze eis wordt ingetrokken door de NRA, zijn RIO bij de NRA indienen ter goedkeuring.
Modification of RIO by NRA	44.	<p>(1) De NRA kan van de dominante aanbieder verlangen dat hij de voorwaarden en bepalingen op grond waarvan interconnectie wordt aangeboden, wijzigt, mits zodanige wijzigingen gerechtvaardigd zijn in verband met de naleving van de beginselen van non-discriminatie en kostengeoriënteerde interconnectie.</p> <p>(2) Wanneer de NRA een dergelijk verzoek heeft gedaan, is de dominante aanbieder verplicht over te gaan tot wijziging en de aldus gewijzigde RIO binnen eenentwintig (21) dagen na kennisgeving van de NRA in te dienen, teneinde gevolg te geven aan het verzoek en de gewijzigde RIO in te dienen bij de NRA voor goedkeuring.</p>
Aanpassing van RIO door Aanbieder	45.	Binnen 30 dagen na enige wijziging in de RIO, stelt de aanbieder de NRA in kennis van zodanige wijziging.
Voorgeschreven Goedkeuring van RIO	46.	<p>(1) De NRA beoordeelt en keurt goed, of, onderworpen aan openbare raadpleging, weigert goedkeuring van, een RIO of enige wijziging of aanpassing daarvan ingediend bij de NRA ingevolge deze Regeling, binnen dertig (30) dagen na beëindiging van eerder vermelde openbare raadpleging. Deze periode kan door de NRA worden verlengd mits daar goede redenen voor zijn.</p> <p>(2) In geval er een aanvraag voor de goedkeuring van een herziene RIO bestaat, blijft de bestaande goedgekeurde RIO van kracht totdat de nieuwe RIO is goedgekeurd.</p>
Publicatie van RIO	47.	<p>Binnen zeven (7) dagen na goedkeuring van een referentieofferte voor interconnectie door de NRA, maakt de dominante aanbieder zijn offerte openbaar door:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. het plaatsen van de offerte op zijn website; en b. het op verzoek ter beschikking stellen van gedrukte en elektronische kopieën van de offerte aan elke aanbieder van een openbaar informatie- en communicatienetwerk.
Inhoud van RIO	48.	<p>Niettegenstaande het bepaalde in artikelen 42 en 43, moet de RIO zo gedetailleerd mogelijk zijn om contractonderhandelingen te vergemakkelijken en alle voorwaarden en bepalingen als vermeld in artikel 17 omvatten, alsmede bepalingen ter zake van het volgende indien ten minste één aanbieder daarom vraagt:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. diensten voor het routeren van verkeer (gespreks- of sessieopbouw en -afgifte); b. huurlijnen; c. interconnectielinks; d. binnenlandse en internationale uitgaande doorgifte;

- e. aanvullenden diensten en uitvoeringsregelingen;
 - f. een beschrijving van en de voorwaarden voor toegang tot alle interconnectiepunten, met het oog op fysieke colocalatie;
 - g. uitvoerige beschrijving van voorgestelde interconnectie-interfaces, met inbegrip van het signaleringsprotocol en mogelijk de encryptiemethoden gebruik voor de interfaces;
 - h. technische en tariefvoorwaarden die de carrieselectie en nummerportabiliteit, waar van toepassing, beheersen;
 - i. diensten voor het factureren van derden;
 - j. op verzoek van de Nationale Regelgevende Autoriteit, een alternatieve offerte voor colocalatie indien fysieke colocalatie technisch onuitvoerbaar blijkt;
 - k. als nodig, de technische en financiële voorwaarden die de toegang tot de middelen van de dominante aanbieder beheersen, in het bijzonder die welke verband houden met bijzondere toegang tot het aansluitnet, met het oog op het aanbieden van informatie- en telecommunicatiediensten.
- Methode voor Tariefbepaling** 49. Behoudens openbare raadpleging, ontwikkelt en, waar nodig, herzielt de NRA boekhoudkundige vereisten en kostprijsberekingsmethoden voor gebruik door dominante aanbieders van openbare informatie- en communicatienetwerken overeenkomstig internationaal gevestigde en aanvaarde principes, methoden en praktijknormen van administratieve verantwoording, verslaglegging en kostprijsberekening.
- Juridische Status van RIO** 50. Elke dominante aanbieder van een openbaar informatie- en communicatienetwerk moet ervoor zorgen dat zijn interconnectieovereenkomst en zijn RIO verenigbaar zijn met elkaar. In gevallen waarin de interconnectieovereenkomst en de RIO niet verenigbaar zijn met elkaar, prevaleren de voorwaarden en bepalingen van de RIO.
- Unbundling** 51. De RIO omvat bepalingen waaronder de dominante aanbieder verplicht is onderscheiden interconnectiediensten en bijbehorende tarieven voldoende te splitsen zodat een interconnecterende partij slechts hoeft te betalen voor de specifieke netwerkelementen of faciliteiten die hij wenst. De RIO behelst een omschrijving van de onderdelen van de offerte, bijbehorende voorwaarden en bepalingen, met inbegrip van de structuur en het niveau van de prijzen.

HOOFDSTUK VI – REFERENTIEOFFERTE VOOR TOEGANG

Verplichtingen van Dominante Aanbieders inzake Toegang

52. Om doeltreffende mededinging te garanderen, kan de NRA, door middel van schriftelijke kennisgeving, van een dominante aanbieder van een openbaar informatie- en communicatienetwerk eisen dat hij:
- a. toegang biedt tot de faciliteiten van de dominante aanbieder van een openbaar informatie- en communicatienetwerk, wat niet onredelijk zal worden geweigerd;
 - b. te goeder trouw onderhandelt over aangelegenheden verband houdende met toegang tot faciliteiten; en
 - c. reeds verleende toegang niet intrekt of belemmert, tenzij daartoe gemachtigd door de NRA of overeenkomstig de procedures voor de regeling van geschillen krachtens de wet of rechterlijk bevel.

RAO-Verplichting van Dominante Aanbieders

53. De NRA kan van een dominante aanbieder van een openbaar informatie- en communicatienetwerk verlangen dat hij een referentieofferte voor toegang (RAO) publiceert naast, of in plaats van, een referentieofferte voor interconnectie. De RAO zal beantwoorden aan alle relevante bepalingen gestipuleerd in Hoofdstuk V van deze Regeling (referentieofferte voor interconnectie) en de detailinformatie verband houdende, waar van toepassing, met het volgende:
- a. toegang tot netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten, wat met zich kan meebrengen de aansluiting van apparatuur met behulp van vaste of mobiele middelen;
 - b. toegang tot fysieke infrastructuur, waaronder begrepen gebouwen, leidingen en masten;
 - c. toegang tot relevante softwaresystemen, waaronder begrepen operationele ondersteuningssystemen, toegang tot nummervertaling of systemen die equivalente functionaliteit aanbieden;
 - d. toegang tot vaste en mobiele netwerken, in het bijzonder voor roaming;
 - e. toegang tot voorwaardelijketoegangssystemen voor digitale televisiediensten;
 - f. toegang tot virtuele netwerkdiensten; en
 - g. indirecte toegang.

HOOFDSTUK VII – MAATREGELEN TER BEVORDERING VAN MEDEDINGING EN VERNIEUWING

Verplichting inzake Toegang

54. (1) De NRA kan dominante aanbieders verplichten te voldoen aan redelijke verzoeken om toegang tot en gebruik van specifieke netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten, in het bijzonder in situaties waarin het niet verlenen van toegang of het opleggen van onredelijke voorwaarden de opkomst van een duurzame concurrerende markt op kleinhandelsniveau zou kunnen belemmeren of de belangen van de eindgebruikers zou kunnen schaden.
- (2) Bij de uitoefening van de bevoegdheid voorzien in voorgaand lid (1), kan de NRA de volgende verplichtingen, in het bijzonder, opleggen aan dominante aanbieders:
- a. het verlenen van toegang tot gespecificeerde netwerkelementen en/of faciliteiten aan derden;
 - b. het niet-intrekken van reeds verleende toegang tot faciliteiten;
 - c. het tot stand brengen van interconnectie tussen netwerken of netwerkfaciliteiten;
 - d. het bieden van colocatie of andere manieren van gedeeld gebruik van faciliteiten, waaronder begrepen het gedeeld gebruik van leidingen, gebouwen of masten;
 - e. het leveren van gespecificeerde diensten nodig voor het garanderen van de interoperabiliteit van eind-tot-eind-diensten aan gebruikers, waaronder begrepen een vereiste voor een aanbieder om diensten te leveren die twee andere aanbieders de mogelijkheid geven tot interconnectie via het netwerk van eerstgenoemde aanbieder, en met inbegrip van faciliteiten voor intelligente netwerkdiensten of roaming op mobiele netwerken;
 - f. het verlenen van open toegang aan technische interfaces, protocollen of andere sleuteltechnologieën die onmisbaar zijn voor de interoperabiliteit van diensten of virtuele netwerkdiensten;
 - g. het aanbieden van gespecificeerde diensten op groothandelsbasis voor wederverkoop door derden;
 - h. het verlenen van toegang tot operationele ondersteuningssystemen of soortgelijke softwaresystemen nodig voor het garanderen van billijke mededinging bij het aanbieden van diensten
 - i. het te goeder trouw onderhandelen met gemachtigde aanbieders die toegang verzoeken.

(3) De NRA kan voorwaarden met betrekking tot billijkheid, redelijkheid en tijdigheid verbinden aan de opgelegde verplichtingen genoemd in voorgaand lid (2).

(4) Bij de overweging omtrent het al dan niet opleggen van de verplichtingen bedoeld in lid (2) van dit artikel, houdt de NRA in het bijzonder rekening met de onderstaande factoren, met name bij het bepalen of zodanige verplichtingen proportioneel zouden zijn ten opzichte van de voorgeschreven verplichtingen bedoeld in dit artikel:

- a. de levensvatbaarheid vanuit technisch, milieu- en economisch oogpunt van het gebruiken of installeren van concurrerende faciliteiten, in het licht van de snelheid van de ontwikkeling van de markt en rekening houdend met de aard van en het soort interconnectie en toegang;
- b. de uitvoerbaarheid van de voorgestelde toegang, in relatie tot de beschikbare capaciteit;
- c. de initiële investering door de eigenaar van de faciliteit, rekening houdend met de risico's betrokken bij het doen van zodanige investering;
- d. de noodzaak de mededinging op de lange termijn te waarborgen;
- e. eventueel relevante intellectuele-eigendomsrechten, waar van toepassing.

Verplichting inzake het Verlenen van Toegang tot Internationale Gateways

55. (1) De NRA garandeert dat er een verplichting is voor aanbieders tot het bieden van toegang en colocatie in internationale gateways, met name voor landingstations voor onderzeese kabels, en dat de toegang tot internationale gateways (met inbegrip van landingstations voor onderzeese kabels) wordt opgenomen in de standaardofferte/overeenkomst voor interconnectie.

(2) Niettegenstaande het bepaalde in voorgaand lid (1), zijn er voor internationale gateways (met inbegrip van landingstations voor onderzeese kabels) specifieke offertes/bepalingen voor colocatie.

Gedeeld Gebruik van Infrastructuur

56. Om het gedeeld gebruik van faciliteiten en/of eigendom onder aanbieders van openbare informatie- en telecommunicatienetwerken aan te moedigen, meer bepaald in gevallen waarin essentiële vereisten andere aanbieders de toegang tot haalbare alternatieven ontnemen, kan een aanbieder van een openbaar informatie- en telecommunicatienetwerk te allen tijde een andere aanbieder van een openbaar informatie- en telecommunicatienetwerk toegang verzoeken tot de faciliteiten die deze bezit of beheert.

Deel II	Voorgeschreven Ingrijpen bij Gedeeld Gebruik van Infrastructuur	57.	De NRA kan afspraken opleggen voor het gedeeld gebruik van algemene faciliteiten en/of eigendom (met inbegrip van fysieke colocatie) na een gepaste periode van openbare raadpleging gedurende welke alle belanghebbende partijen de gelegenheid zullen krijgen hun standpunten naar voren te brengen. Zodanige afspraken kunnen onder andere bestaan uit regels voor de toerekening van de kosten voor het gedeeld gebruik van faciliteiten en/of eigendom.
	Toegang tot Alternatieve Infrastructuur	58.	De NRA stimuleert de toegang tot alternatieve infrastructuur op basis van commerciële onderhandelingen, teneinde de mededinging zo snel mogelijk te bevorderen. Zodanige toegang wordt verschaft op billijke, niet-discriminerende en gelijkwaardige voorwaarden inzake toegang.
	Bijzondere Toegang tot het Aansluitnet	59.	<p>Waar nodig en onderworpen aan openbare raadpleging, kan de NRA eisen dat bijzondere toegang tot het aansluitnet wordt geboden waarbij aanbieders verplicht zullen zijn, op basis van hun taakomschrijving, een bepaalde minimale infrastructuurcapaciteit te installeren en de dominante aanbieder van een openbaar informatie- en telecommunicatienetwerk moet dan toegangsfaciliteiten bieden aan de nieuwkomer om deze in staat te stellen zijn eigen transmissiesystemen te installeren op zodanige toegangsfaciliteiten.</p> <p>a. Een dominante aanbieder moet zijn offerte voor bijzondere toegang beschrijven aan de hand van een lijst van diensten die in het aanbod moeten worden opgenomen als bepaald door de NRA.</p> <p>b. Dergelijke offertes voor bijzondere toegang moeten worden goedgekeurd door de NRA op dezelfde wijze als de RIO krachtens artikel 48 (Voorgeschreven Goedkeuring van RIO) en moeten worden gepubliceerd.</p> <p>c. De NRA zorgt ervoor dat mechanismen zijn ingesteld om nieuwkomers te voorzien van de informatie nodig voor het realiseren van bijzondere toegang, waaronder begrepen adres en bereik van splitters, ruimte nodig voor colocatie, kwaliteit van lijnen en leveringstermijn voor het aanbieden van gesplitste lijnen.</p>
	Groothandels-tarieven	60.	<p>Bij het opleggen van de verplichting tot prijsbeheersing en kostenberekening aan aanbieders van openbare informatie- en communicatienetwerken in verband met groothandelsdiensten (bijvoorbeeld, “interconnectie, doorgifte en vaste- en mobiele-afgiftemarkten”), als gevolg van een marktanalyse uitgevoerd overeenkomstig deze Regeling, neemt de NRA in overweging:</p> <p>a. de kosten voor interconnectie, doorgifte en gespreksafgifte op internet, mobiele en vaste netwerken;</p>

- b. de kosten en tariefstructuren, kleinhandels- en interconnectietarieven en het verdelen van de inkomsten tussen aanbieders van gespreksopbouw en van gespreksafgifte voor gesprekken van vast naar mobiel;
- c. mogelijke aanpassingen van de tariefstructuren van kleinhandels- en interconnectieprijsen;
- d. de relevantie van de interconnectiemarkt;
- e. de relevantie van de mobiele afgiftemarkt; en
- f. de identificatie van dominante aanbieders op deze markten.

Afgiftetarieven

61. (1) In samenhang met de overwegingen in artikel 60, bepaalt de NRA de wijze waarop de nodige maatregelen betreffende afgiftekosten moeten worden uitgevoerd om de ontwikkeling van de informatie- en communicatiemarkt alsmede het liberalisatieproces te bevorderen.
- (2) De NRA behoudt zich het recht voor om als bij wet voorgeschreven in te grijpen bij het vaststellen van afgiftetarieven onderworpen aan overleg met belanghebbenden en zorgvuldige analyse, overwegende:
- a. welke methodologie te gebruiken voor het vaststellen van afgiftetarieven (bijvoorbeeld, vergelijkende analyse of kostenmodel);
 - b. of tarieven symmetrisch of asymmetrisch moeten zijn voor vast naar mobiel en mobiel naar mobiel;
 - c. welke factoren meegerekend moeten worden in de kosten bij het berekenen van de afgiftetarieven (bijvoorbeeld, moeten niet-netwerkgerelateerde kosten of vaste kosten behoren tot de factoren);
 - d. in het geval van nieuwkomers, het gebruik van “sliding glide path asymmetric” [termijnen voor het berekenen van variabele asymmetrische tarieven] om “gestrande” activa van netwerkaanbieders te voorkomen.

HOOFDSTUK VIII – REGELING VAN GESCHILLEN OVER INTERCONNECTIE EN TOEGANG**Richtlijnen voor het Regelen van Geschillen over Interconnectie**

62. De NRA kan, niettegenstaande het bepaalde in dit Hoofdstuk, richtlijnen publiceren die additionele procedures en bepalingen betreffende geschillenbeslechting behelzen voor interconnectieprocedures.

Authority to Require Information and Inspection

63. Voor het oplossen van een geschil omtrent interconnectie of toegang kan de NRA een kennisgeving doen toekomen aan een aanbieder van een openbaar informatie- en communicatienetwerk of een aanbieder van een openbare informatie- en communicatiedienst betreffende het verlenen van toegang voor de inspectie van zijn faciliteiten en/of het voortdurend toezicht houden daarop en/of het verstrekken van informatie beschreven in de kennisgeving op de tijd en plaats en op de wijze als gespecificeerd in de kennisgeving. De verzochte informatie kan tevens betreffen het verzamelen van informatie uit de lopende en afgesloten registers inzake:

- a. feitelijke en potentiële interconnectielocaties;
- b. faciliteiten en apparaten; en
- c. fysieke elementen van de locatie.

Antwoord op Verzoek tot Regeling van Geschil

64. Overeenkomstig de wet kan de NRA, bij het ingaan op een verzoek om assistentie bij het oplossen van een geschil omtrent interconnectie of toegang, kiezen uit een of meer van de volgende acties:

- a. als arbiter in het geschil; of
- b. een bemiddelaar benoemen voor het geschil; of
- c. andere mogelijke wijzen van bij wet voorgeschreven beslechting van geschillen ondernemen; of partijen instrueren de onderhandelingen over interconnectie aan te vangen of voort te zetten.

Voorgeschreven Bevoegdheid bij Regeling van Geschillen

65. De NRA heeft de volgende bevoegdheid in de procedure voor de regeling van geschillen:

- a. wanneer de NRA een bemiddelaar benoemt, mag ze bepalen dat de vergoeding van de redelijke kosten en uitgaven van de bemiddelaar worden gedragen door de partijen betrokken bij het geschil;
- b. wanneer de partijen geen overeenstemming kunnen bereiken omtrent de datum voor de aanvang van de onderhandelingen, is de NRA bevoegd beide partijen te verplichten de onderhandelingen aan te vangen op een voorgeschreven datum;
- c. de NRA kan, op verzoek van een van beide partijen, een tijdslimiet vaststellen waarbinnen de onderhandelingen over interconnectie moeten worden beëindigd. Elke zodanige instructie behelst tevens de te nemen stappen indien geen overeenstemming wordt bereikt binnen de tijdslimiet.

Richtlijnen voor het Regelen van Geschillen

66. (1) Wanneer de NRA optreedt als arbiter, zal ze ernaar streven een redelijk evenwicht tot stand te brengen tussen de rechtmatige belangen van de partijen bij het geschil, en zo prompt als mogelijk handelen, er daarbij voor zorgend dat eventuele overeenstemming tussen partijen over kwesties die geen deel uitmaken van het geschil behouden blijft.

(2) De NRA kan, waar van toepassing, de volgende factoren in overweging nemen bij het oplossen van het geschil:

- a. de bevordering van de langetermijnbelangen van consumenten van informatie- en communicatiediensten in het land;
- b. de belangen van personen die gebruiksrechten hebben ten aanzien van de betrokken informatie- en communicatienetwerken;
- c. de economisch efficiënte exploitatie van een informatie- en communicatienetwerk of de levering van een informatie- en communicatiedienst;
- d. de beschikbaarheid van technisch en commercieel haalbare alternatieven voor de gevraagde interconnectie;
- e. de wenselijkheid van het voorzien van gebruikers van een breed gamma van informatie- en communicatiediensten;
- f. de aard van het verzoek in relatie tot de middelen beschikbaar om aan het verzoek te voldoen;
- g. de noodzaak tot het in stand houden van een universele dienst;
- h. de noodzaak tot het behouden van de integriteit van het openbaar informatie- en communicatienetwerk en de interoperabiliteit van diensten;
- i. de bevordering van de mededinging;
- j. algemeen belang;
- k. de bij wet voorgeschreven verplichtingen of beperkingen opgelegd aan een van de partijen; en
- l. elke andere relevante en gepaste overweging.

Tijdsbestek voor Geschillen

67. (1) Nadat een geschil is voorgelegd aan en aanvaard door de NRA, heeft de indiener van de klacht twee (2) weken waarbinnen hij een duidelijke en gemotiveerde klacht met onderliggende stukken betreffende de kwesties waarover een geschil bestaat schriftelijk moet voorleggen aan de NRA en aan de andere partij, alsmede elke andere kwestie waarover er overeenstemming is. De tegenpartij zal binnen dertig (30) dagen antwoorden op de schriftelijke klacht en de redenen vermelden voor zijn standpunt waaronder begrepen eventuele rechtvaardiging voor dat standpunt op basis van wet- of regelgeving.
- (2) De NRA heeft ten hoogste 120 dagen te rekenen vanaf de ontvangst van de schriftelijke klacht om een oordeel te vormen en het geschil te beslechten.

Tijdelijke Maatregelen

68. De NRA kan de procedure voor de regeling van het geschil op eigen initiatief initiëren en kan tijdelijke maatregelen opleggen aan een aanbieder van een openbaar netwerk om ervoor te zorgen dat geschillen over interconnectie het algemeen belang niet aantasten.

BIJLAGEN

Bijlage 1

**Deelnemers in de Eerste Consultatieve Workshop voor de Werkgroep van het
HIPCAR project, van de Werkgroep inzake Telecommunicatiewetten:
universele toegang/dienstten, interconnectie en vergunningenbeleid
Port of Spain, Trinidad and Tobago, 26-29 Oktober 2009**

Officieel Benoemde Deelnemers en Waarnemers

Land	Organisatie	Familienaam	Voornaam
Antigua and Barbuda	Ministry of Information, Broadcasting, Telecommunications, Science and Technology	SAMUEL	Clement
Bahamas	Utilities Regulation & Competition Authority	RIVIERE-SMITH	Kathleen
Barbados	Ministry of Finance, Investment, Telecommunications and Energy	BOURNE	Reginald
Barbados	Cable & Wireless Ltd.	DOWNES-HAYNES	Claire
Barbados	Ministry of Finance, Investment, Telecommunications and Energy	EVELYN	Renee
Barbados	Cable & Wireless Ltd.	MEDFORD	Glenda
Belize	Public Utilities Commission	BARROW	Kimano
British Virgin Islands	Telecommunications Regulatory Commission	MALONE	Guy Lester
Grenada	National Telecommunications Regulatory Commission	FERGUSON	Aldwyn
Grenada	Office of the Prime Minister	ROBERTS	Vincent
Guyana	Guyana Telephone & Telegraph Co.	EVELYN	Gene
Jamaica	Office of the Prime Minister	ARCHIBALD	Jo-Anne
Jamaica	Digicel Group	GORTON	Andrew
Jamaica	Office of the Prime Minister	MURRAY	Wahkeen
Saint Lucia	Ministry of Communications, Works, Transport and Public Utilities	FLOOD	Michael R.
Saint Lucia	Ministry of Communications, Works, Transport and Public Utilities	JEAN	Allison A.
Saint Vincent and the Grenadines	Ministry of Telecommunications, Sciences, Technology and Industry	FRASER	Suenel
Suriname	Telecommunicatie Autoriteit Suriname/Telecommunication Authority Suriname	LETER	Meredith
Suriname	Ministry of Transport, Communications and Tourism	SMITH	Lygia Th. F.
Trinidad and Tobago	Ministry of Public Administration	KALLOO	Gary
Trinidad and Tobago	Ministry of Public Administration	MITCHELL	Peter
Trinidad and Tobago	Telecommunications Authority of Trinidad and Tobago	PHILIP	Corinne
Trinidad and Tobago	Ministry of Public Administration	THOMPSON	John
Trinidad and Tobago	Digicel Group	WILKINS	Julian

Regional/Deelnemers vanuit Regionale en/of Internationale Organisaties

Organisatie	Familienaam	Voornaam
Caribbean Association of National Telecommunication Organizations (CANTO)	FRÄSER	Regenie
Caribbean Association of National Telecommunication Organizations (CANTO)	WANKIN	Teresa
Caribbean Community Secretariat (CARICOM)	BRITTON	Jennifer
Caribbean ICT Virtual Community (CIVIC)	HOPE	Hallam
Caribbean Telecommunications Union (CTU)	WILSON	Selby
Eastern Caribbean Telecommunications Authority (ECTEL)	CHARLES	Embert
International Telecommunication Union (ITU)	CROSS	Philip
International Telecommunication Union (ITU)	LUDWIG	Kerstin

Experts voor het HIPCAR Project

Familienaam	Voornaam
MADDENS-TOSCANO	Sofie
MORGAN	J Paul
PRESCOD	Kwesi

Bijlage 2

**Deelnemers in de Tweede Consultatieve Workshop voor de Werkgroep van het
HIPCAR project, van de Werkgroep inzake Telecommunicatiewetten:
universele toegang/dienstten, interconnectie en vergunningenbeleid
Paramaribo, Suriname, 12-15 April 2010**

Officieel Benoemde Deelnemers en Waarnemers

Land	Organisatie	Familienaam	Voornaam
Antigua and Barbuda	Ministry of Information, Broadcasting, Telecommunications, Science and Technology	SAMUEL	Clement
Bahamas	Utilities Regulation & Competition Authority	WHITFIELD	Vincent Wallace
Barbados	Ministry of Finance, Investment, Telecommunications and Energy	BOURNE	Reginald
Barbados	Ministry of Finance, Investment, Telecommunications and Energy	EVELYN	Renee
Barbados	TeleBarbados Inc.	HINKSON	Patrick
Dominican Republic	Instituto Dominicano de las Telecomunicaciones/Dominican Institute of Telecommunications	SANCHEZ MELO	Rafael A.
Grenada	National Telecommunications Regulatory Commission	FERGUSON	Aldwyn
Grenada	National Telecommunications Regulatory Commission	ROBERTS	Vincent
Guyana	Guyana Telephone & Telegraph Co.	EVELYN	Gene
Jamaica	Digicel Group	GORTON	Andrew
Jamaica	Office of Utilities Regulation	HEWITT	Ansord
Saint Kitts and Nevis	National Telecommunications Regulatory Commission	HAMILTON	Sonia
Saint Kitts and Nevis	Ministry of Justice and Legal Affairs	ISAAC	Allison
Saint Kitts and Nevis	Ministry of Youth Empowerment, Sports, IT, Telecommunications and Post	WHARTON	Wesley
Saint Lucia	Ministry of Communications, Works, Transport and Public Utilities	FELICIEN	Barrymore
Saint Lucia	Ministry of Communications, Works, Transport and Public Utilities	FLOOD	Michael R.
Saint Vincent and the Grenadines	Ministry of Telecommunications, Sciences, Technology and Industry	ALEXANDER	Kelroy Andre
Saint Vincent and the Grenadines	Ministry of Telecommunications, Sciences, Technology and Industry	FRASER	Suenel
Suriname	Telecommunicatiebedrijf Suriname/Telesur	JEFFREY	Joan
Suriname	Telecommunicatie Autoriteit Suriname/Telecommunication Authority Suriname	LETER	Meredith
Suriname	UNIQA	O'NIEL	Etto A.
Suriname	Digicel Suriname	SAMAN	Jo-Ann
Suriname	Ministry of Transport, Communications and Tourism	SMITH	Lygia Th. F.

Land	Organisatie	Familienaam	Voornaam
Trinidad and Tobago	Telecommunication Authority of Trinidad and Tobago	BALDEO	Annie
Trinidad and Tobago	Ministry of Public Administration	KALLOO	Gary
Trinidad and Tobago	Telecommunications Authority of Trinidad and Tobago	PHILIP	Corinne
Trinidad and Tobago	Ministry of Public Administration	THOMPSON	John
Trinidad and Tobago	Digicel Group	WILKINS	Julian

Regional/Deelnemers vanuit Regionale en/of Internationale Organisaties

Organisatie	Familienaam	Voornaam
Caribbean ICT Virtual Community (CIVIC)	GEORGE	Gerry
Eastern Caribbean Telecommunications Authority (ECTEL)	COX	David
International Telecommunication Union (ITU)	BAZZANELLA	Sandro
International Telecommunication Union (ITU)	CROSS	Philip
International Telecommunication Union (ITU)	LUDWIG	Kerstin

Experts voor het HIPCAR Project

Familienaam	Voornaam
MADDENS-TOSCANO	Sofie
MORGAN	J Paul
PRESCOD	Kwesi

